ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΤΩΒΡΙΟΣ, 1837.] [ΑΡΙΘ. 10.

Ο ΙΠΠΟΣ.

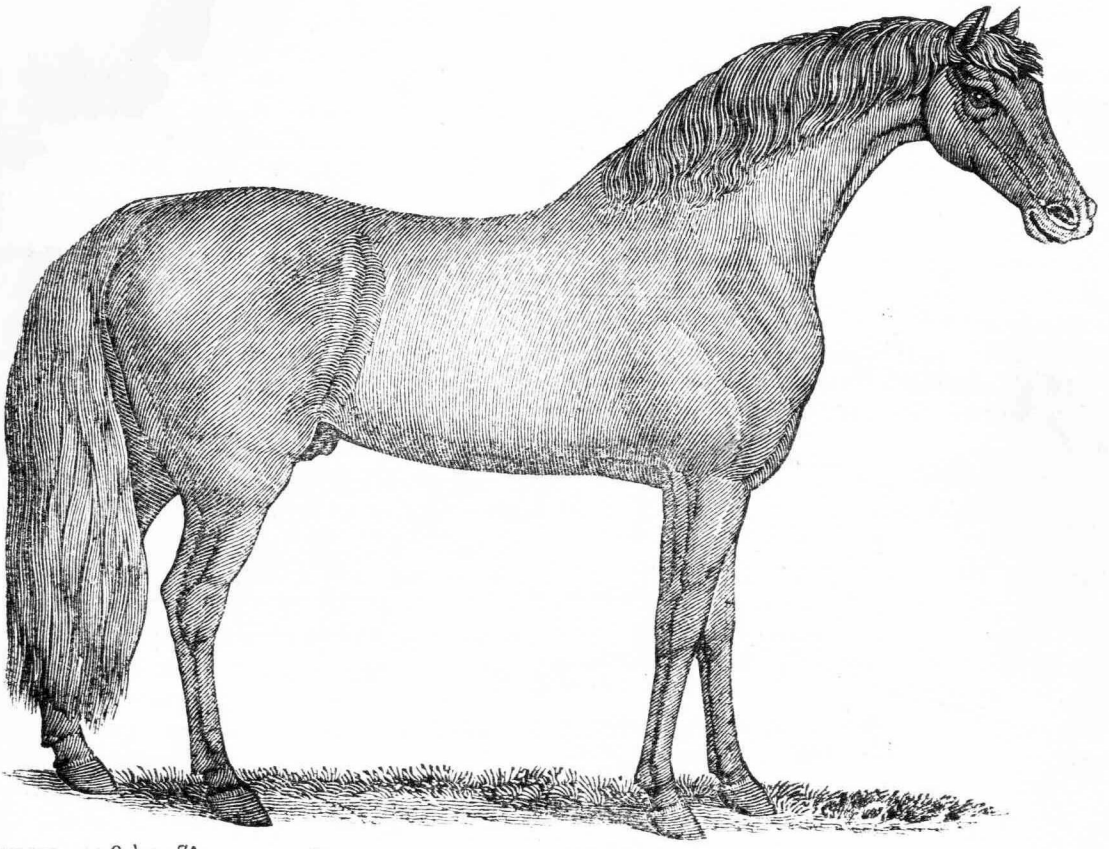

Ο ΙΠΠΟΣ, καθὼς ὅλοι γνωρίζομεν, ἔχει δύο χῶν ὕψος καὶ ἐπέκεινα. Ἡ μορφὴ αὐτοῦ ι κομψὴ, καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ταχύτης θαυμαι. Τὸ χρῶμα διαφέρει εἰς διάφορα ἄτομα. ίνεται δὲ πάντοτε γενναῖος, καὶ, ὅταν ἐξαυμένος τρέχῃ μ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἰσχὺν, εἶναι ντι μεγαλοπρεπής.

Τὴν σήμερον γεννᾶται ὁ ἵππος εἰς τὰ πλειόα μέρη τῆς οἰκουμένης· οἱ τῆς Ἀραβίας, υρκίας, ᾗ Περσίας λογίζονται συμμετρώτεροι ν τῶν ἄλλων· ἀλλ' οἱ τῆς Ἀγγλίας σταδιοοι ἐμποροῦν δικαίως νὰ λάβωσι τὰ πρωτεῖα κξὺ ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν, οὐδ' εἶναι κατώι τῶν ἐπιλοίπων ὡς πρὸς δύναμιν καὶ ὡραιτα.

Οἱ τῆς Ἀραβίας ἵπποι εἶναι γενικῶς μελαγχροίνου χρώματος, μὲ τὴν χαίτην καὶ τὴν οὐρὰν πολὺ κοντὰς, καὶ μὲ τὰς τρίχας μαύρας καὶ δασωμένας. Ὡς ἐπιτοπλεῖστον οἱ Ἄραβες μεταχειρίζονται τὰς φοράδας εἰς τὰς συνήθεις αὐτῶν ἐκστρατείας, γνωρίζοντες ἐκ πείρας ὅτι αὐταὶ εἶναι ἡμερώτεραι τῶν ἀρσενικῶν, καὶ ὑπομονητικώτεραι νηστείας ᾗ κόπου. Ἐπειδὴ δὲ ἄλλο κατάλυμα δὲν ἔχουν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι παρὰ μίαν σκηνὴν, αὕτη χρησιμεύει πρὸσέτι ὡς ἱπποστάσιον, καὶ τὸ ἀνδρόγυνον, τὰ τέκνα, ἡ φοράς, καὶ τὸ πωλάριον συγκατοικοῦν ἀδιακρίτως· πολλάκις δὲ βλέπει τις τὰ νεώτερα μέλη τῆς οἰκογενείας νὰ ἐναγκαλίζωνται τὸν τράχηλον, ἢ νὰ πλαγιάζωσιν ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς φοράδος, χωρὶς ἰδέαν τινὰ φόβου ἢ κινδύνου.

Τῆς παραδόξου ἀγάπης, τὴν ὁποίαν οἱ

Ἄραβες τρέφων πρὸς τὰ ζῶα ταῦτα, ἱστορεῖται παράδειγμα κατανυκτικὸν, τὸ ἐφεξῆς·—'Πτωχῶ τινὸς Ἄραβος τῆς ἐρήμου ὅλη ἡ περιουσία ἔστεκεν εἰς ὡραίαν τινὰ φοράδα· ταύτην ὁ εἰς Σάϊδα Γάλλος πρόξενος ἐπρότεινε ν' ἀγοράσῃ, μὲ σκοπὸν νὰ τὴν στείλῃ πρὸς τὸν Λοδοβίκον ΙΔ'. Ὁ Ἄραψ, μολονότι πάμπτωχος, ἐδίσταζε πολὺν καιρὸν, ἀλλὰ, τέλος, συγκατένευσε, μὲ συμφωνίαν νὰ λάβῃ ἱκανωτάτην ἀργυρίου ποσότητα. Ὁ πρόξενος ἔγραψεν εἰς Γαλλίαν, ζητῶν ἄδειαν νὰ τελειώσῃ τὴν ἀγοράν· ἀφοῦ δὲ τὴν ἔλαβεν, ἔστειλεν εἴδησιν πρὸς τὸν Ἄραβα. Ὁ ἄνθρωπος, ὁ τόσον ἐνδεὴς, ὥστε νὰ μὴν ἔχῃ παρὰ ἓν ἄθλιον κάλυμμα τοῦ σώματός του, ἔφθασε μὲ τὴν μεγαλοπρεπῆ αὐτοῦ ταχυδρόμον, ἐξεπέζευσε, καὶ θεωρήσας πρῶτα τὸν χρυσὸν, ἔπειτα δὲ προσηλώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὴν φοράδα, ἀνεστέναξεν ἐκ βάθους ψυχῆς. "Εἰς ποίας," ἐξεφώνησε, "μέλλω νὰ σὲ παραδώσω; Εἰς Φράγκους! οἵτινες θέλουν σὲ δένειν σφιγκτὰ, οἵτινες θέλουν σὲ ξυλίζειν, οἵτινες θέλουν σὲ καταστήσειν ἀθλίαν! Ἐπίστρεψε μαζῆ μου, εὐμορφία μου, μαργαρῖτά μου! καὶ εὔφρανε τὰς καρδίας τῶν τέκνων μου." Μόλις ἐπρόφερε τοὺς λόγους τούτους, καὶ, πηδήσας ἐπάνω εἰς τὰ νῶτά της, ἔγινεν ἄφαντος εἰς ὀλίγας στιγμάς.'

Κατὰ τὸ νοητικὸν ὁ ἵππος εἶναι μόνον τοῦ ἐλέφαντος ὑποδεέστερος· ὑπακούει δὲ τὸν ἱππέα μὲ τόσην ἀκρίβειαν καὶ νόησιν, ὥστε οἱ αὐτόχθονες Ἀμερικανοὶ, οἵτινες οὐδέποτε εἶχαν ἰδεῖν ἄνδρα ἔφιππον, ἐνόμισαν, κατὰ πρῶτον, ὅτι οἱ Ἱσπανοὶ ἦσαν εἶδος τερατώδους τινὸς γενεᾶς, ἐξ ἡμισείας ἄνθρωποι καὶ ἐξ ἡμισείας ἵπποι.

Ὁ ἵππος, εἰς ἡμερον κατάστασιν, σπανίως ζῇ ὑπὲρ τὰ εἴκοσι ἔτη· ἀλλ' εἰς ἀγρίαν κατάστασιν ἠδύνατο νὰ διπλόνῃ αὐτὴν τὴν ἡλικίαν· εἶναι δὲ στοχασμὸς λυπηρότατος, ὅτι ἡ κακή μας μεταχείρισις βραχύνει τὰς ἡμέρας ἑνὸς τόσον εὐγενοῦς πλάσματος.

ΤΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ.

Ὅσον εἶναι ψευδὴς ἡ περὶ τῆς ὑπάρξεως φαντασμάτων ἰδέα, τόσον ἀληθεύει, ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους, ὅτι παριστάνονται κάποτε πρὸ ὀφθαλμῶν τινῶν ἀνθρώπων εἰκόνες καὶ γνωστῶν καὶ ἀγνώστων ὑποκειμένων, προερχόμεναι, ὡς ἐπιτοπλεῖστον, ἀπὸ τὴν ἀσθενημένην κατάστασιν τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τῶν ὀπτικῶν νεύρων.

Λαμπρὸν παράδειγμα τοιαύτης ὀφθαλμοπλανίας μᾶς παρέχει ὁ περιβόητος βιβλιοπώλης καὶ φιλόσοφος τοῦ Βερολίνου Νικόλαος, ὅστις, ἐντελῶς ἔχων ὑγιεῖς τὰς φρένας, ἔβλεπε, μὲ ἄκραν ἀταραξίαν, εἰς διάστημα σχεδὸν δύο μηνῶν, πλῆθος ἀνθρωπίνων καὶ ἄλλων μορφῶν, ἕως καὶ ἤκουε τὰς φωνὰς αὐτῶν, χωρὶς νὰ ἔχῃ παραμικρὰν πίστιν εἰς τὴν πραγματικὴν φαντασμάτων τούτων ὕπαρξιν. Ὁ ἀνὴρ οὗ εἶχεν ὑποφέρειν ἀλλεπαλλήλους ὀδυνηρὰς θλίψ τὸ 1790· εἶχε δὲ καὶ ἀμελήσειν τὸ ἔτος α συνήθεις τινὰς φλεβοτομίας· ταῦτα ἀναμφιβόλ ἐπενήργησαν εἰς τὴν σωματικὴν καὶ ψυχ αὐτοῦ κατάστασιν, καὶ τὸν ἐπροξένησαν περιγραφομένας ἀκολούθως ἀξιομνημονεύτ ὀφθαλμοπλανίας·—

'Τὴν 24ην Φεβρουαρίου, 1791, 'λέγει ὁ ἐπί μος οὗτος ἀνὴρ, 'ἐμβῆκαν εἰς τὸ δωμάτιόν μ περὶ τὴν δεκάτην ὥραν πρὸ τῆς μεσημβρίας γυνή μου καί τις ἄλλος, διὰ νὰ μὲ παρηγορή σιν· ἀλλὰ διάφορα συμβεβηκότα λυπηρὰ μὲ εἰ ταραγμένον τόσον σφοδρῶς, ὥστε δὲν ἠδυνά νὰ δώσω εἰς αὐτοὺς κἀμμίαν ἀκρόασιν. Αἰ δίως ἴδα μορφὴν ὡσὰν ἀποθαμμένου, ἀπέχου περὶ τὰ δέκα βήματα. Ἔδειξα πρὸς αὐτὴ τὸν δάκτυλον, καὶ ἠρώτησα τὴν σύζυγόν ἐὰν τὴν βλέπῃ. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκείνη, φυσ δὲν ἔβλεπε τίποτε, ἐτρόμαξε παραπολύ, ἔστειλεν ἀμέσως νὰ καλέσῃ τὸν ἰατρόν. φάντασμα ἐξηκολούθει ὡς ὀκτὼ λεπτά. Τε ταῖον, ἡσύχασα ὀλίγον τι· καὶ, εὑρισκόμ εἰς μεγάλην ἀτονίαν, ἔπεσα εἰς ὕπνον ἀνήσυ ὅστις διήρκεσε περίπου ἡμίσειαν ὥραν. ἰατρὸς ἀπέδωκε τὸ φάντασμα εἰς βιαίαν νε συγκίνησιν, καὶ ἤλπιζεν ὅτι δὲν ἤθελε πλ ἐπανέλθειν· ἀλλ' ἡ σφοδρὰ τοῦ πνεύματός ταραχὴ εἶχε κατά τινα τρόπον ἐγγίξειν τὰ νε μου, καὶ ἐπέφερεν ἔτι καὶ ἄλλα ἐπακολουθήμα ὄχι ἀνάξια λεπτομεροῦς περιγραφῆς.

'Εἰς τὰς τέσσαρας μετὰ τὴν μεσημβρί ἐφάνη πάλιν ἡ μορφὴ, τὴν ὁποίαν εἶχα ἰδεῖ πρωΐ. Ὅτε τοῦτο συνέβη, ἤμην μόνος, ταραχθεὶς, ὑπῆγα εἰς τὸ δωμάτιον τῆς γυναι μου· ἀλλὰ κ' ἐκεῖ μὲ ἠνώχλει τὸ φάντασμα, ὁποῖον, ὅμως, ἐγίνετο ἐκ διαλειμμάτων ἄφαντ πάντοτε δὲ μ' ἐπαρουσιάζετο ἱστάμενον ὀρθ Περὶ τὰς ἓξ ἐφάνησαν καὶ διάφοροι μορ περιπατοῦσαι, αἵτινες δὲν εἶχαν οὐδεμίαν σ σιν μὲ τὴν ἱσταμένην μορφήν. Μετὰ τὴν π τὴν ἡμέραν δὲν ἐφάνη πλέον ἡ μορφὴ τοῦ ἀπ θαμμένου, ἀλλ' ἀνεπλήρωναν τὸν τόπον αὐ ἄλλα πολλὰ φαντάσματα, ἐνίοτε μὲν παριστ νοντα γνωρίμους, ὡς ἐπιτοπλεῖστον ὅμως ξένο μεταξὺ τῶν γνωρίμων ἦσαν καὶ ζῶντες καὶ ἀπ θαμμένοι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον οἱ πρῶτοι πα οἱ δεύτεροι. Ἄνθρωποι, μὲ τοὺς ὁποίους κα ημέραν συνανεστρεφόμην, δὲν ἐφαίνοντο φαντάσματα· διότι ταῦτα παρίσταναν ὡς ἐ τοπλεῖστον τοὺς μακρὰν ἐμοῦ διατρίβοντας.

'Αἱ μορφαὶ αὗται, ἐπίσης ἐναργεῖς καὶ διακεκριμέναι πάντοτε, μ' ἐφαίνοντο εἰς πολλὰς διαφόρους περιστάσεις, καὶ ὅτε ἤμην μόνος, καὶ ὅτε ἤμην εἰς συντροφίαν, τόσον τὴν ἡμέραν ὅσον τὴν νύκτα, εἰς τὸν οἶκόν μου ὡς χ' ἀλλαχοῦ· ἦσαν ὅμως ὀλιγώτερον συχναὶ, ὅτε ἤμην εἰς τὸν οἶκον φίλου, χ' πολλὰ σπάνιαι εἰς τὴν λεωφόρον. Ὅταν ἔκλεια τὰ ὀμμάτιά μου, ἐχάνοντο κάποτε ἐξ ὁλοκλήρου τὰ φαντάσματα, ἄλλοτε ὅμως τὰ ἔβλεπα καὶ μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς κλεισμένους· πλὴν, ὁσάκις ἠφανίζοντο εἰς τοιαύτας περιστάσεις, ὑπέστρεφαν γενικῶς ὅτε πάλιν ἤνοιγα τοὺς ὀφθαλμούς. Ἐνίοτε ἐσυνωμίλουν μὲ τὸν ἰατρὸν καὶ μὲ τὴν συμβίαν μου περὶ τῶν φαντασμάτων, τὰ ὁποῖα τὴν στιγμὴν ἐκείνην μ' ἐπερικύκλοναν· ἐφαίνοντο δὲ συχνότερον κινούμενα παρὰ ἠρεμοῦντα, οὐδὲ παρευρίσκοντο πάντοτε. Πολλάκις δὲν ἤρχοντο διὰ μερικὸν καιρὸν, ἀλλὰ πάντοτε ἐξανεφαίνοντο, χωριστὰ καθὲν, ἢ πολλὰ ἐντάμα· τὸ δεύτερον ὅμως συνέβαινε γενικώτερον. Κοινῶς ἔβλεπα μορφὰς ἀνθρωπίνους καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν· ἀλλὰ συνήθως δὲν ἐφαίνοντο διόλου νὰ παρατηρῶσιν εἷς τὸν ἄλλον, κινούμενοι ὡς εἰς τὴν ἀγοράν, ὅπου ὅλοι σπεύδουν νὰ διαπεράσωσι τὸ πλῆθος· ἐνίοτε ὅμως ἐφαίνοντο νὰ ἔχωσιν ὑποθέσεις ἀναμεταξύ των. Ἔτυχε δὲ κάποτε νὰ ἴδω καὶ ἄνδρας ἐφίππους, ὡς καὶ κύνας καὶ πτηνά. Ὅλα τὰ φαντάσματα ταῦτα μ' ἐφαίνοντο εἰς τὸ φυσικὸν αὐτῶν μέγεθος, καὶ τόσον ἐναργῆ ὡς νὰ ἦσαν ζωντανὰ, παριστάνοντα πλειοτέραν ἢ ὀλιγωτέραν εὐσαρκίαν εἰς τὰ ἀκάλυπτα μέρη, ὡς καὶ διάφορα χρώματα καὶ σχήματα εἰς τὰ ἐνδύματά των, μολονότι τὰ χρώματα ἐφαίνοντο ὁπωσοῦν ὠχρότερα παρὰ τὸ φυσικόν. Οὐδεμία μορφὴ ἐφαίνετο ἐξαιρέτως φοβερὰ, κωμικὴ, ἢ ἀηδής· αἱ πλειότεραι ἦσαν ἀδιαφόρου σχήματος, καί τινες δὲ εἶχαν πρόσοψιν ἐρασμίαν.

'Ὅσον περισσότερον καιρὸν ἐξηκολούθουν νὰ μ' ἐπισκέπτωνται τὰ φαντάσματα ταῦτα, τόσον συνεχέστερον ἐπανήρχοντο· ηὔξησε δὲ χ' ὁ ἀριθμὸς των μετὰ τέσσαρας περίπου ἑβδομάδας ἀφοῦ πρῶτον ἐφάνησαν. Ἤρχισα προσέτι νὰ τὰ ἀκούω ὁμιλοῦντα, ποτὲ μὲν συναλλήλως, συχνότερον ὅμως πρὸς ἐμέ· αἱ ὁμιλίαι των κοινῶς ἦσαν σύντομοι, καὶ οὐδέποτε δυσάρεστοι. Κατὰ διαφόρους καιροὺς μ' ἐφάνησαν ἀγαπητοὶ καὶ νουνεχεῖς φίλοι καὶ φίλαι, παρηγοροῦντές με διὰ τὴν λύπην μου, ἥτις δὲν εἶχεν ἀκόμη παύσειν ὁλότελα· τοὺς παραμυθητικοὺς αὐτῶν λόγους μὲ διεύθυναν ὡς ἐπιτοπλεῖστον, ὅτε ἤμην μόνος. Κάποτε ὅμως μ' ἐπλησίαζαν οἱ εὐνοϊκοὶ οὗτοι φίλοι καὶ ἐνῷ εὑρισκόμην εἰς συναναστροφὴν, καὶ συνεχῶς ἐνῷ φίλοι ἀληθινοὶ μὲ ὡμιλοῦσαν.'

Τὴν περίεργον ταύτην ἀσθένειαν τοῦ φιλοσοφικοῦ Νικολάου ἐδοκίμασε καὶ ὁ Ἰωάννης Βωμόντιος, (Beaumont,) συγγραφεὺς Διατριβῆς τινὸς περὶ Πνευμάτων καὶ Φαντασμάτων· οὗτος ὅμως, ὑποχονδριακῆς ὢν διαθέσεως, κατήντησε σταθερῶς νὰ πιστεύῃ εἰς τὴν ἀληθινὴν ὕπαρξιν τῶν ὁποίων ἔβλεπεν ὁλόγυρά του πολυαρίθμων φανταστικῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Μεταξὺ τῶν πνευμάτων, ὅσα τὸν ἐπεσκέπτοντο, ἦσαν δύο, τὰ ὁποῖα ἔγιναν οἱ σταθεροὶ αὐτοῦ σύντροφοι, χ' τὰ ὁποῖα ἐκάλουν ἓν τὸ ἄλλο ὀνομαστί· διάφορα πνεύματα ἤρχοντο συχνάκις εἰς τὸν κοιτῶνά του, καὶ ἠρώτων ἐὰν τὸ δεῖνα καὶ τὸ δεῖνα πνεῦμα διέτριβεν ἐκεῖ· αὐτὰ δὲ, ὡς ἤκουαν τὸνομά των, ἀπεκρίνοντο, ὅτι διέτριβαν. Πνεῦμά τι, τὸ ὁποῖον ὑπῆγε διαφόρους νύκτας κατὰ συνέχειαν, καὶ ἐσήμανε κωδώνιόν τι εἰς τὸ αὐτίον του, τὸν εἶπεν ὅτι τὸνομά του ἦτον 'Αριήλ. Τὰ δύο πνεύματα, τὰ ὁποῖα ἐσυντρόφευαν αὐτὸν πάντοτε, ἦσαν κυρίαι, μελαγχροίνου χρώματος, περίπου τριῶν ποδῶν τὸ ἀνάστημα·—'Αἱ γυναῖκες αὗται,' διηγεῖται ὁ Βωμόντιος, 'μὲ εἶπαν ὅτι ἤθελαν μὲ φονεύσειν, ἂν ἔλεγα εἰς κανένα ἐκ τῶν ἀνθρώπων τοῦ οἴκου ὅτι παρευρίσκοντο· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο μ' ἔβαλεν εἰς μεγάλην ἀνησυχίαν, ἔκαμα τὸν δοῦλον νὰ καθίσῃ μαζῆ μου τέσσαρας νύκτας εἰς τὸν κοιτῶνα· ἐνταυτῷ δὲ ἐφυλαττόμην καλὰ μή μου φύγῃ λόγος περὶ τῆς παρουσίας των. Ἓν ἀπὸ τὰ πνεύματα ταῦτα, μὲ γυναικεῖα ἐνδύματα, ἐπλαγίαζε σιμά μου πᾶσαν νύκτα· καὶ μ' ἔλεγεν ὅτι, ἂν ἐκοιμώμην, ἤθελαν μὲ θανατώσειν τὰ πνεύματα· τοῦτο δὲ μ' ἔκαμε νὰ μὴ κοιμηθῶ ποσῶς τρεῖς νύκτας. Εἰς τὸ ἀναμεταξὺ, στενός μου τις συγγενὴς ὑπῆγε, χωρὶς ἐγὼ νὰ τὸ ἐξεύρω, πρὸς τὸν ἰατρὸν, καὶ μ' ἔφερεν ὑπνωτικόν τι, τὸ ὁποῖον ὅμως ἐγὼ παρέρριψα, διότι καὶ χωρὶς αὐτὸ εἶχα περισσὴν ἐπιθυμίαν χ' κλίσιν νὰ κοιμηθῶ. Τὴν τετάρτην νύκτα, μόλις ἠμπόρουν πλέον νὰ βασταχθῶ ἀπὸ τὸν ὕπνον· ἀλλὰ τὸ πνεῦμα, κείμενον ἐπὶ τῆς κλίνης πλησίον μου, μὲ ἔλεγε πάλιν ὅτι, ἂν ἐκοιμώμην, ἤθελα φονευθῆν· ὅθεν, σηκωθεὶς, ἐκάθισα πλησίον τοῦ πυρὸς, διότι ἦτο χειμών, καὶ μετ' ὀλίγον ὑπέστρεψα εἰς τὴν κλίνην· ἐσηκώθην δὲ πάλιν, καὶ πάλιν ἐπλαγίασα, ἀλλ' ἀκόμη ἐφοβεριζόμην ὡς ἀρχήτερα. Τότε πλέον ἔχασα τὴν ὑπομονήν μου, καὶ ἠρώτησα τὰ πνεύματα, Τί ἤθελαν;—εἶπα πρὸς αὐτὰ ὅτι ἐγὼ εἶχα φερθῆν ὡς Χριστιανὸς, ταπεινωθεὶς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι δὲν τὰ ἐφοβούμην· ἐσηκώθην δὲ ἀπὸ τὴν κλίνην μου, ἐπῆρα μίαν βακτηρίαν, καὶ ἐκτύπησα εἰς τὴν στέγην τοῦ κοιτῶνος· στενός μου τις συγγενὴς, ὅστις ἐκοιμᾶτο ὑπεράνω, ἐσηκώθη ἀμέσως, καὶ κατέβη

πρὸς ἐμὲ, περὶ τὰς δύο τὸ πρωΐ· εἰς τοῦτον εἶπα, "Εἶναι τέσσαρες ἡμέραι, ἀποῦ μὲ βλέπεις ταραγμένον καὶ ἀγρυπνοῦντα· ἡ αἰτία ἦτον, ὅτι πέντε πνεύματα, τὰ ὁποῖα τώρα εὑρίσκονται εἰς τὸν κοιτῶνα μαζῆ μου, ἐφοβέριζαν νὰ μὲ θανατώσωσιν, ἂν ἤθελα φανερώσειν εἰς κανένα τὴν παρουσίαν των, ἢ ἂν ἐκοιμώμην· ἀλλὰ δὲν δύναμαι πλέον νὰ ὑποφέρω τὴν ἀγρυπνίαν· ὅθεν σὲ εἰδοποιῶ, καὶ τώρα ἰδοὺ τὰ προκαλῶ· ὅ,τι ἐμποροῦν, ἂς μὲ κάμωσι." Τοιουτοτρόπως μετεχειρίσθην κατ' αὐτῶν ὅλας μου τὰς δυνάμεις· μολονότι δὲ ἀκόμη μ' ἐφοβέριζαν, ἐκοιμήθην ὅμως κάλλιστα τὴν ἀκόλουθον ᾗ τὰς ἐφεξῆς νύκτας, ἂν καὶ ἔμειναν εἰσέτι μαζῆ μου ὑπὲρ τοὺς τρεῖς μῆνας, νύκτα καὶ ἡμέραν.'

ΥΙΙΚΗ ΑΓΑΠΗ ΤΩΝ ΣΙΝΩΝ.

Παιδιον τι εἰς τὴν Κίναν, τὴν ἡλικίαν ὀκταετὲς, ἔδωκεν ἰσχυρὸν δεῖγμα υἱϊκῆς ἀγάπης, τὸ ἐφεξῆς. Οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἦσαν τόσον πτωχοὶ, ὥστε δὲν εἶχαν ν' ἀγοράσωσιν ἕνα κωνωπολόγον. Ὁ δυστυχὴς παῖς ἐπροσπάθησε κατὰ διαφόρους τρόπους νὰ ὑπερασπισθῇ τοὺς γεννήτορας αὐτοῦ ἀπὸ τὰ ἀλγεινὰ δαγκάματα τῶν ἐντόμων τούτων, πλὴν εἰς μάτην. Τελευταῖον, τοῦ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν ἡ μέθοδος αὕτη. Ἀφοῦ ἐπλαγίασαν οἱ γονεῖς του, ἐκάθισε πλησίον τῆς κλίνης, ἐξεδύθη ἕως τὴν μέσην, καὶ ἀφῆκε τοὺς κώνωπας νὰ καθίζωσιν ἐπάνω του, χωρὶς νὰ τοὺς διώχνῃ. "Ὅταν χορτάσωσιν, ' εἶπεν, ' ἀπὸ τὸ αἷμά μου, θέλουν παύσειν τοῦ νὰ ἐνοχλῶσι τοὺς γονεῖς μου.' Τόσον μεγάλας θυσίας ἐμπορεῖ νὰ κάμῃ ἡ ἀληθὴς φιλοστοργία!

Ἀλλὰ τὰ υἱϊκὰ χρέη εἰς τὴν Κίναν διαρκοῦν καὶ μετὰ τὸν θάνατον τῶν γεννητόρων. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ πένθους, τὸ ὁποῖον διαρκεῖ εἰκοσιεπτὰ μῆνας, δημόσιοι ὑπουργοὶ δὲν συγχωροῦνται νὰ ἐκτελῶσιν ἔργον ὁποιονδήποτε. Συμβαίνει πολλάκις νὰ ἐξοδεύῃ μία οἰκογένεια εἰς τὴν ἐπικήδειον πομπὴν τοῦ γονέως ὅλην τὴν περιουσίαν, τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀφεθεῖσαν· καὶ ὁπόταν δὲ τέκνα στερῶνται τοῦ τρόπου νὰ θάψωσι προσηκόντως τὸν πατέρα των, φυλάττουν χρόνους τινὰς τὴν νεκροθήκην αὐτοῦ. Αἱ παρατηρήσεις αὗται θέλουν χρησιμεύσειν πρὸς διασάφησιν τοῦ ἐφεξῆς διηγήματος.

Ἄνθρωπός τις, συλληφθεὶς δι' ἔγκλημά τι, τὸ ὁποῖον ἐκατηγορεῖτο ὅτι ἔπραξεν, ἐδραπέτευσεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ κατέφυγε πρὸς τὸν φίλον αὐτοῦ Λουναγκῖνον. Τὸ καταφύγιον ὅμως ἀνεκαλύφθη, καὶ φυλακωθεὶς ὁ Λουναγκῖνος ἔμελλε νὰ κριθῇ· τότε ὁ νεώτερος αὐτοῦ ἀδελφὸς, ἐκβὰς εἰς τὸ μέσον, "Ἐγὼ, ' εἶπεν, ' εἶχα κρυμμένον τὸν δραπέτην, ᾗ ἀκολούθως ἐγὼ πρέπει ν' ἀποθάνω, καὶ ὄχι ὁ ἀδελφός μου.' Ὁ Λουναγκῖνος, ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους, ἐδηλοποίησεν ὅτι αὐτὸς μόνος ἦτον ἔνοχος, καὶ ὅτι ὁ ἀδελφός του εἶχε ψευδῶς κατηγορήσειν αὐτὸς ἑαυτόν. Ὁ δικαστὴς ἠρώτησε τὸν νεανίσκον τόσον ἐντέχνως, ὥστε νὰ τὸν περιπλέξῃ εἰς ἀντιφάσεις, καὶ τέλος τὸν ἠνάγκασε νὰ ὁμολογήσῃ τὴν πλάνην. ' Φεῦ!' εἶπε, ' πολλὰ δυνατὰς αἰτίας εἶχα διὰ νὰ πράξω οὕτω· πρὸ πολλοῦ ἀπέθανεν ἡ μήτηρ μας, καὶ ἀκόμη δὲν ἠμπορέσαμεν νὰ τὴν θάψωμεν. Ἔχομεν προσέτι καὶ ἀδελφὴν ἀνύπανδρον. Ὁ μεγαλήτερος ἀδελφός μου μόνον δύναται νὰ προβλέψῃ διὰ τὰς ἀνάγκας ταύτας· ὥστε ἤθελεν εἶσθαι καλήτερον ν' ἀποθάνω ἐγὼ ἀντὶ αὐτοῦ. Δέομαι, λοιπὸν, πιστεύσετε τὴν μαρτυρίαν μου.' Μεγάλως ἐκινήθη ὁ κριτὴς ἀπὸ τὰ λόγια ταῦτα· ἀνέφερε τὸ παράδειγμα τοῦτο υἱϊκῆς καὶ ἀδελφικῆς ἀγάπης πρὸς τὸ ὑπέρτατον δικαστήριον, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ ἐσυγχώρησε τὸν ἔνοχον.

Εκατονταετεις.—Τὸ 1784 ἐξέδωκε διάταγμα ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Κίνας, διὰ νὰ συναθροισθῶσιν ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὅλοι οἱ γέροντες εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν του· μ' ὅλον τοῦτο, καθ' ὅλην τὴν ἐκτεταμένην αὐτοῦ ἐπικράτειαν, καὶ ἀπὸ πληθυσμὸν λογαριαζόμενον εἰς περίπου 300,000,000, τέσσαρες μόνον ἠμπόρεσαν νὰ εὑρεθῶσιν ἐπέκεινα 100 ἐτῶν ἡλικίας. Εἰς τὴν Σβεκίαν, ἥτις λογίζεται ὑγιεινὸς τόπος, ἦσαν, κατὰ τὴν ἀπαρίθμησιν τοῦ 1815, εἰς πληθυσμὸν 2,465,066, μόνον 9 ἑκατονταετεῖς, 1 δηλαδὴ εἰς περίπου 270,000. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τὸ 1821, εὑρέθησαν, εἰς πληθυσμὸν 9,830,461, 168 ἑκατονταετεῖς, 1 δηλαδὴ εἰς 58,514· εἰς τὴν Οὐαλλίαν, εἰς πληθυσμὸν 700,210, 21 ἑκατονταετεῖς, ἢ 1 εἰς 33,343· εἰς τὴν Σκωτίαν, εἰς πληθυσμὸν 1,956,706, 102 ἑκατονταετεῖς, 1 δηλαδὴ εἰς 19,183· εἰς τὴν Ἰρλανδίαν, τὸ 1824, εἰς πληθυσμὸν 6,801,827, 349 ἑκατονταετεῖς, ἤτοι 1 εἰς 19,833. Εἰς τὴν πολιτείαν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, Νέαν Ἀμψιρίαν, ὑπῆρχαν, τὸ 1823, εἰς πληθυσμὸν 244,161, τοὐλάχιστον 12 ἑκατονταετεῖς· 1 δηλαδὴ εἰς 20,000. Λέγεται ὑπὸ τοῦ Λαρρέιβ, ἀρχιχειρουργοῦ εἰς τὸ ἐν Αἰγύπτῳ Γαλλικὸν στρατευμα, ὅτι εἰς τὴν πόλιν Κάϊρον ἦσαν τὸ 1800, 35 ἑκατονταετεῖς· 1 δηλαδὴ εἰς 11,428, ἐὰν ὑποθέσωμεν τὸν πληθυσμὸν ἀναβαίνοντα εἰς 400,000.

Ὁ ναὸς τῆς Τιμῆς πρέπει νὰ ἦναι ἀνοικτὸς δι' ὅλους, ὅσοι διέβησαν τὸν ναὸν τῆς Ἀρετῆς.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΕΡΙ ΣΧΟΛΕΙΩΝ.

1. Εἷς τόπος διὰ καθὲν πρᾶγμα, καὶ καθὲν πρᾶγμα εἰς τὸν ἴδιόν του τόπον· τὸ γνωμικὸν τοῦτο πρέπει νὰ ἦναι γραμμένον μὲ τρόπον ἐμφανέστατον ἄνω τῆς διδασκαλοκαθέδρας.

2. Ἂς μὴ στοχάζεται ὁ διδάσκαλος, ὅτι πρέπει νὰ λαλῇ πολὺ, ἢ νὰ φωνάζῃ μεγαλοφώνως, διὰ νὰ σιγήσωσιν οἱ μαθηταί του· ἐξεναντίας, ἐπαρατηρήθη ὅτι, ὅπου ὁ διδάσκαλος λαλεῖ πολλὰ, ἐκεῖ καὶ οἱ μαθηταὶ εἶναι πλέον θορυβώδεις. Πρέπει οἱ λόγοι τοῦ διδασκάλου νὰ ἦναι σπάνιοι· τότε λαλῶν, ἀκούεται. Ἂς λαλῇ καὶ μὲ σιγανὴν φωνήν· ὅλων αἱ ἀκοαὶ θέλουν εἶσθαι προσεκτικαὶ εἰς αὐτόν.

3. Ὁ διδάσκαλος ἂς ἦναι πάντοτε ὁ αὐτός· ἂς μὴν ἀνταμείβῃ, μηδ' ἂς τιμωρῇ ἀπερισκέπτως· αἱ προσταγαί του ἂς ἦναι ἀπαράβατα διατάγματα· ἂς περιστοιχῆται πάντοτε μὲ τὸ χρεωστούμενον εἰς αὐτὸν σέβας· οἱ μαθηταί του ἂς τὸν ἀγαπῶσιν, ἀλλ' ἂς τὸν φοβῶνται ἐναντῷ, καὶ ἂς τὸν σέβωνται.

4. Δὲν πρέπει ὁ διδάσκαλος οὐδ' οἱ πρωτόσχολοί του νὰ λαλῶσι πρὸς τοὺς μαθητὰς μὲ τόνον ὑπεροπτικὸν, ἢ μὲ φράσεις καταφρονητικὰς, (οἷον, βρὲ σύ! μωρέ! κτλ.)

5. Αἱ ὧραι τῶν μαθημάτων ἂς ἦναι αὐστηρῶς ἀμετάθετοι, καὶ ἂς ἀρχίζῃ ἡ παράδοσις τῶν μαθημάτων εἰς τὰς ὡρισμένας ὥρας, καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν ἦναι ἱκανοὶ μαθηταὶ συναγμένοι, καθὼς συμβαίνει ἐνίοτε τοῦτο εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς παραδόσεως.

6. Ἐὰν ὁ διδάσκαλος θέλῃ νὰ πηγαίνῃ καλῶς τὸ σχολεῖόν του, πρέπει νὰ ἀφοσιωθῇ ὅλως διόλου εἰς αὐτό. Ὅθεν ἡ ἐπιστασία του ἂς μὴ σμικρύνεται ποτέ· κατὰ τὴν ὥραν τῆς παραδόσεως ἂς μὴ καταγίνεται αὐτὸς εἰς ἄλλο τι ἔργον, τὸ ὁποῖον ἀποσπᾷ τὴν προσοχήν του ἀπὸ τοὺς μαθητάς. Ἤθελε δὲ εἶσθαι κατὰ πολλὰ ἐπίμεμπτος, ἂν αὐτὸς, ἐνίοτε ἐλλείπων ἀπὸ τὸ σχολεῖον τὰς διωρισμένας ὥρας τῶν μαθημάτων, ἄφινεν εἰς τὸν τόπον του τὴν σύζυγόν του.

7. Ἡ καθαριότης τοῦ σχολείου εἶναι καὶ αὐτὸ ἓν πρᾶγμα ὄχι ἄξιον παραμελήσεως. Χρειάζεται συχνάκις νὰ ἐξαραχνίζωνται οἱ τοῖχοι, καὶ νὰ καθαρίζωνται τὰ ὑάλια τῶν παραθύρων· καὶ καθημέραν νὰ σαρώνωνται τὸ διδακτήριον καὶ ἡ αὐλή.

8. Καὶ ὁ ἐξωτερικὸς σχηματισμὸς τοῦ διδασκάλου δὲν πρέπει νὰ παραμελῆται· ἡ ἐνδυμασία του θέλει εἶσθαι ἁπλῆ, καθαρὰ, καὶ σεμνοπρεπής. Δὲν πρέπει νὰ φαίνεται ὁ διδάσκαλος ποτὲ εἰς τὸ σχολεῖον φορῶν τὸ νυκτικὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, ἢ ὢν γυμνοπόδης, ἢ ἀναμαλλιάρης, ἢ ἐκβραχιονισμένος, καὶ χωρὶς ἐξωφόριον· δὲν πρέπει οὐδὲ νὰ σύρῃ καπνὸν μέσα εἰς τὸ διδακτήριον, οὐδὲ νὰ φέρῃ μέσα εἰς αὐτὸ τὸν σκῦλον ἢ τὸν γάτον του, ἢ ἄλλου εἴδους ζῶα.

9. Διὰ νὰ μὴ δίδῃ ὁ διδάσκαλος ἀφορμὴν παραπόνων εἰς κανένα, διὰ νὰ ἑλκύῃ πρὸς ἑαυτὸν τὸ σέβας καὶ τὴν ἀγάπην τῶν μαθητῶν, τὴν ὑπόληψιν τῶν συμπολιτῶν του καὶ τὴν εὔνοιαν τῶν κυβερνώντων, χρεωστεῖ, προσφερόμενος μὲ μεγίστην εὐπροσηγορίαν πρὸς ὅλους, νὰ ἔχῃ σχέσεις καὶ φιλίας μὲ τοὺς ἐντίμους. Μετὰ μεγάλης προσοχῆς πρέπει νὰ ἀποφεύγῃ τὰς συναναστροφὰς τὰς ἀπρεπεῖς, τὰ καφενεῖα, τὰ καπηλεῖα, τὰ σφαιριστήρια, καὶ πᾶν ἄλλο ἐναντίον εἰς τὸ σεμνοπρεπὲς τοῦ ἐπαγγέλματός του. Δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ ἐκπληρόνῃ καλῶς τὰ ἴδιά του χρέη, τὰ ὁποῖα ἔχει μέσα εἰς τὸ σχολεῖον· πρέπει νὰ ἐνθυμῆται, καὶ ἔξω τοῦ διδακτηρίου προσέτι, ὅτι εἶναι διδάσκαλος, καὶ ὅτι χρεωστεῖ νὰ δίδῃ τὸ καλὸν παράδειγμα ὄχι μόνον εἰς τοὺς ἰδίους του μαθητὰς, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς συγγενεῖς τῶν μαθητῶν του.

10. Μεγάλην καθαριότητα πρέπει ν' ἀπαιτῇ ἀπὸ τοὺς μαθητάς του. Καὶ τὰ ἁπλούστατα καὶ εὐτελέστατα ἐνδύματα ἐμποροῦν νὰ ἦναι καθαρὰ καὶ σεμνοπρεπῆ. Εἰς τὸ προαύλιον γίνεται ἡ περὶ καθαριότητος ἐξέτασις πρὶν τῆς παραδόσεως. Τῶν μαθητῶν στεκομένων κατὰ ῥίχον ὁ διδάσκαλος διαβαίνει ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ παρατηρεῖ ἂν ἔχωσι τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας νιμμένας, τὰ ὀνύχια κομμένα, τὰ ποδάρια πλυμένα, τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς κτενισμένην, καὶ τὰ ἐνδύματα καθαρά.

11. Εἰς καθὲν σχολεῖον πρέπει νὰ ὑπάρχῃ μικρὰ βιβλιοθήκη κλειδονομένη, τῆς ὁποίας τὰ βιβλία ἐμπορεῖ νὰ δίδῃ ὁ διδάσκαλος εἰς τοὺς δυναμωμένους μαθητὰς ν' ἀναγινώσκωσι κατὰ τὰς ὥρας τῶν ἀναπαύσεων· ἐμπορεῖ προσέτι νὰ δανείζῃ καὶ τινα ἐξ αὐτῶν εἰς τοὺς μαθητὰς, ὅσοι εἶναι σημειωμένοι ὡς εὐτακτότεροι, διὰ νὰ τὰ ἀναγινώσκωσιν οὗτοι εἰς τὰς οἰκίας των· ὑποχρεόνονται ὅμως νὰ τὰ ἐπιστρέφωσι πάλιν μετὰ τινας ἡμέρας.

12. Τὸ Σάββατον μετὰ μεσημβρίαν ἐξετάζει ὁ διδάσκαλος κατ' ἐξοχὴν ὅλους τοὺς καταλόγους τῆς προσκλήσεως. Ἐὰν ἴδῃ ὅτι ἔλειψέ τις τῶν μαθητῶν ἐκείνην τὴν ἑβδομάδα, χωρὶς νὰ δηλοποιήσῃ τὸ αἴτιον τῆς ἀπουσίας του, γράφει εἰς τοὺς συγγενεῖς, ἢ στέλλει πρὸς αὐτοὺς ἕνα τῶν πρωτοσχόλων, διὰ νὰ πληροφορηθῇ. Πρέπει νὰ ἐξεύρῃ τὴν αἰτίαν τῆς ἀπουσίας, καὶ νὰ τὴν σημειόνῃ εἰς τοὺς καταλόγους, εἰς τὰς στήλας τῶν σημειώσεων. Ἐὰν εἰς διάστημα μιᾶς ἑβδο-

μάδος, καὶ μετὰ πολλὰς καὶ συνεχεῖς γνωστοποιήσεις, λείπῃ κάνεῖς τῶν μαθητῶν ἀπὸ τὸ σχολεῖον, χωρὶς νὰ δώσωσιν οἱ συγγενεῖς του κἀνένα λόγον ἀποχρῶντα, ὁ μαθητὴς οὗτος λογίζεται ὡς παραιτήσας τὸ σχολεῖον· καὶ πρέπει νὰ σημειωθῇ εἰς τὰ κατάστιχα ὅτι ἀνεχώρησεν.

Ἐκ τῶν εἰρημένων μέχρι τοῦδε κατανοεῖται, ὅτι τὰ ἔργα τοῦ ἀλληλοδιδακτικοῦ διδασκάλου ἀπαιτοῦσιν ἄνθρωπον δραστικόν, προικισμένον μὲ χαρακτῆρος εὐστάθειαν, ἀγαπῶντα τὴν εὐταξίαν, ἀφοσιωμένον εἰς τὸ ἐπάγγελμά του, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐναγκαλισθῇ κατά τινα ἰδίαν κλίσιν πρὸς αὐτό. Πρέπει νὰ εὐχαριστῆται νὰ ἦναι ἀναμέσον τῶν παιδίων, καὶ νὰ καταδέχεται νὰ συγκαταβαίνῃ, χάριν αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ παραμικρὰ πράγματα. Ἂν δὲν ἔχῃ τὰ προτερήματα ταῦτα, ἂς ἐμβῇ εἰς κἀνὲν ἄλλο στάδιον· εἰς τὸ διδασκαλικὸν δὲν θέλει κάμειν κἀνὲν ὄφελος.— ΣΑΡΑΖΙΝΟΣ, μετάφρ. Ι. Π. ΚΟΚΚΩΝΗ.

ΠΕΡΙ ΦΙΛΙΑΣ.

ΦΥΣΙΚΟΝ εἶναι νὰ νομίζῃ τις, ὅτι, ὅσον πολυπληθεστέρα ἡ συντροφία, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται, τόσον περισσότεραι τοῦ λόγου αἱ ὑποθέσεις, καὶ τὰ περὶ ἑκάστης ὑποθέσεως λεγόμενα. Συμβαίνει ὅμως ὅλον τὸ ἐναντίον· καὶ ἡ συνομιλία οὐδέποτε καταντᾷ πλέον περιωρισμένη, παρ' ὅταν ἦναι πλῆθος οἱ διαλεγόμενοι. Εἰς πολυανθρώπους συναναστροφὰς δὲν ἀκούει τις παραγενικὰς παρατηρήσεις· ἔτι δὲ καὶ εἰς ὀλιγοπληθεστέρας ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν συνάξεις ἡ ὁμιλία στρέφεται τὸ πλέον περὶ τὸν καιρόν, μεταβολὰς εἰς τὰ φορέματα, νέα, καὶ τοιαύτας ἄλλας δημοσίους ὑποθέσεις. Ὅσον ὀλιγώτεροι καὶ οἰκειότεροι οἱ διαλεγόμενοι, τόσον μᾶλλον ἐλευθέρα γίνεται ἡ συνομιλία· ἀλλ' ἡ πλέον εἰλικρινὴς καὶ ὠφέλιμος εἶναι ἡ μεταξὺ δύο στενῶν φίλων. Εἰς τοιαύτην περίστασιν, ἀπολύει τις τὰ κυριώτερα πάθη αὐτοῦ καὶ διανοήματα, ἀνακαλύπτει τὰς περὶ πραγμάτων καὶ ὑποκειμένων πλέον κρυφὰς γνώμας του, δοκιμάζει τῶν φρονημάτων αὐτοῦ τὴν ὠραιότητα καὶ δύναμιν, καὶ ἐκθέτει ὅλην αὐτοῦ τὴν ψυχὴν εἰς τοῦ ἰδίου φίλου τὴν ἐξέτασιν.

Ἡ φιλία, παρετήρησε πρῶτος ὁ Κικέρων, καὶ μετ' αὐτὸν ὅλοι οἱ περὶ φιλίας συγγράψαντες, διπλασιάζουσα τὰς χαρὰς, καὶ διχοτομοῦσα τὰς λύπας, αὐξάνει τὴν εὐδαιμονίαν, καὶ σμικρύνει τὴν ἀθλιότητα τῆς ζωῆς. Ὁ Βάκων περιέγραψεν ἄλλα τῆς φιλίας προτερήματα, ἤ, ὡς αὐτὸς λέγει, καρπὸς, καὶ τρόφιμος, περὶ ἑδεμιᾶς ὑποθέσεως ἠθικῆς δὲν ἐγράφησαν οὐδὲ τόσον πολλὰ, οὐδὲ τόσον καλὰ, ὅσον περὶ ταύτης. Ἐκ τῶν πολλῶν δὲ ὡραίων, ὅσα περὶ αὐτῆς ἐλέχθησαν, ζητῶ τὴν ἄδειαν ν' ἀποσπάσω τινὰ ἀπὸ ἀρχαιότατον συγγραφέα, τὸ βιβλίον τοῦ ὁποίου, ἂν ἐφαίνετο ὑπὸ τὄνομα τοῦ Κομφυκίου, ἢ κἀνενὸς ἐνδόξου Ἕλληνος φιλοσόφου, ἤθελε κριθῆν ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς λογίους μία τῶν ἀξιολογωτέρων περὶ ἠθικῆς διατριβῶν· ἐννοῶ δὲ τὸ ἀπόκρυφον ποιημάτιον, ἐπιγεγραμμένον, Σοφία Σειράχ.

Πόσον θαυμασίως περιέγραψε τὴν τέχνην τοῦ νὰ κάμνῃ τις φίλους διὰ ὑποχρεωτικῆς καὶ εὐπροσηγόρου διαγωγῆς, πόσον ἐξαίρετος ἡ συμβουλή, Νὰ ἔχωμεν πολλοὺς μὲν καλοθελητὰς, ὀλίγους δὲ φίλους! *Ἀρυγξ γλυκὺς πληθυνεῖ φίλους αὐτῷ, καὶ γλῶσσα εὔλαλος πληθυνεῖ εὐπροσήγορα· οἱ εἰρηνεύοντές σοι ἔστωσαν πολλοὶ, οἱ δὲ σύμβουλοί σου εἷς ἀπὸ χιλίων.*' Πόσον φρονίμως μᾶς νουθετεῖ νὰ προσέχωμεν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν φίλων μας, καὶ πόσον φυσικὰ ἐπερίγραψε τοῦ ἀπίστου καὶ ἰδιοτελοῦς φίλου τὴν διαγωγήν! *Εἰ κτᾶσαι φίλον, ἐν πειρασμῷ κτῆσαι αὐτὸν, καὶ μὴ ταχὺ ἐμπιστεύσῃς αὐτῷ. Ἔστι γὰρ φίλος ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου· καὶ ἔστι φίλος μετατιθέμενος εἰς ἔχθραν, καὶ μάχην ὀνειδισμοῦ σου ἀποκαλύψει.†' Πάλιν, *Καὶ ἔστι φίλος κοινωνὸς τραπεζῶν, καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου· καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς σου ἔσται ὡς σὺ, καὶ ἐπὶ τοὺς οἰκέτας σου παρρησιάσεται. Ἐὰν ταπεινωθῇς, ἔσται κατὰ σοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσεται.‡' Παρὰ τὸν ἀκόλουθον δὲ στίχον τί ἐμπορεῖ νὰ ἦναι ἰσχυρότερον ἢ ὀξύτερον; *Ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν σου διαχωρίσθητι, καὶ ἀπὸ τῶν φίλων σου πρόσεχε.§' Εἰς τὰ ἑξῆς ἐδάφια μνημονεύει ἰδιαιτέρως τὸν καρπὸν ἐκεῖνον τῆς φιλίας, τὸν ὁποῖον περιγράφουν κατὰ πλάτος οἱ δύο προειρημένοι συγγραφεῖς, καὶ ἐμβαίνει εἰς γενικόν τι ἐγκώμιον τῆς φιλίας, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ ὀρθότατον καὶ ὑψηλότατον· *Φίλος πιστὸς σκέπη κραταιά, ὁ δὲ εὑρὼν αὐτὸν εὗρε θησαυρόν. Φίλου πιστοῦ οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα, καὶ οὐκ ἔστι σταθμὸς τῆς καλλονῆς αὐτοῦ. Φίλος πιστὸς φάρμακον ζωῆς, καὶ οἱ φοβούμενοι Κύριον εὑρήσουσιν αὐτόν. Ὁ φοβούμενος Κύριον εὐθύνει φιλίαν αὐτοῦ, ὅτι κατ' αὐτὸν οὕτως καὶ ὁ πλησίον (τουτέστι φίλος) αὐτοῦ.‖' Δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ ἔτυχά ποτε τι ὡραιότερον τοῦ ἐδῶ λεγομένου, ὅτι ὁ φίλος εἶναι *φάρμακον τῆς ζωῆς*· τὸ ὁποῖον φανερόνει τὴν δύναμιν τῆς φιλίας νὰ θεραπεύῃ τὰς ἀχωρίστους ἀπὸ τὴν παροῦσαν ἡμῶν ὕπαρξιν θλίψεις καὶ ὀδύνας. Ὡσαύτως μὲ ὑπεραρέσκει καὶ τὸ εἰς τὴν ἐσχάτην περίοδον, ὅτι οἱ ἐνάρετοι θέλουν εὑρεῖν φίλους ὁμοίους ἑαυτῶν κατὰ τὴν ἀρετήν.

---

* Σοφία Σειράχ, ϛ'. 5, 6. † Αὐτόθι, 7, 8, 9. ‡ Αὐτ. 10, 11, 12. § Αὐτ. 13. ‖ Αὐτ. 14—17.

Εἰς τὸ αὐτὸ πόνημα εὑρίσκεται ἄλλη τις ῥῆσις, τὴν ὁποίαν ἤθελεν ὑπερθαυμάσειν ὁ κόσμος, ἂν ὑπῆρχεν εἰς Ἐθνικοῦ τινὸς τὰ συγγράμματα· *Μὴ ἐγκαταλίπῃς φίλον ἀρχαῖον, ὁ γὰρ πρόσφατος οὐκ ἔστιν ἔφισος αὐτῷ· οἶνος νέος, φίλος νέος· ἐὰν παλαιωθῇ, μετ' εὐφροσύνης πίεσαι αὐτόν.*' Πόσον δυνατὰ περιγράφει τῆς φιλίας τὰς ἀθετήσεις! *Βάλλων λίθον ἐπὶ πετεινὰ ἀποσοβεῖ αὐτὰ, καὶ ὁ ὀνειδίζων φίλον διαλύσει φιλίαν. Ἐπὶ φίλον ἐὰν σπάσῃς ῥομφαίαν, μὴ ἀπελπίσῃς· ἔστι γὰρ ἐπάνοδος. Ἐπὶ φίλον ἐὰν ἀνοίξῃς στόμα, μὴ εὐλαβηθῇς· ἔστι γὰρ διαλλαγή· πλὴν ὀνειδισμοῦ καὶ ὑπερηφανίας καὶ μυστηρίου ἀποκαλύψεως καὶ πληγῆς δολίας, ἐν τούτοις ἀποφεύξεται πᾶς φίλος.†' Εἰς τοῦτο καὶ ἄλλα διάφορα τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως παραγγέλματα δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν τὰς εἰς τὸν Ἐπίκτητον καὶ Ὁράτιον τόσον θαυμαζομένας οἰκιακὰς διασαφηνίσεις. Τοιαύτης φύσεως ὡραῖα τινὰ παραδείγματα εὑρίσκονται εἰς τὰ ἐφεξῆς ἀποσπασμάτια, καὶ αὐτὰ περὶ φιλίας· *Ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἀπώλεσε πίστιν, καὶ οὐ μὴ εὕρῃ φίλον πρὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Στέρξον φίλον, καὶ πιστώθητι μετ' αὐτοῦ· ἐὰν δὲ ἀποκαλύψῃς τὰ μυστήρια αὐτοῦ, οὐ μὴ καταδιώξῃς ὀπίσω αὐτοῦ· καθὼς γὰρ ἀπώλεσεν ἄνθρωπος τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ, οὕτως ἀπώλεσας τὴν φιλίαν τοῦ πλησίον· καὶ ὡς πετεινὸν ἐκ χειρός σου ἀπέλυσας, οὕτως ἀφῆκας τὸν πλησίον, καὶ οὐ θηρεύσεις αὐτόν. Μὴ αὐτὸν διώξῃς, ὅτι μακρὰν ἀπέστη, καὶ ἐξέφυγεν ὡς δορκὰς ἐκ παγίδος. Ὅτι θραῦμα ἐστὶ καταδῆσαι, καὶ λοιδορίας ἐστὶ διαλλαγή· ὁ δὲ ἀποκαλύψας μυστήρια ἀπήλπισε.‡'*

Δικαίως ἔκρινεν ὁ σοφὸς οὗτος ἀνὴρ τὴν σταθερότητα καὶ πίστιν ὡς κεφαλαιώδεις ποιότητας τοῦ ἀγαθοῦ φίλου. Εἰς ταύτας ἐπροστέθησαν ὑπ' ἄλλων ἡ χρηστοήθεια, ἡ μάθησις, ἡ φρόνησις, ἡ κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν περιουσίαν ἰσότης, καὶ ὁ ὁμιλητικὸς τρόπος. Ἐὰν δ' ἐζητεῖτο καὶ ἡ ἰδική μου γνώμη περὶ ὑποθέσεως τόσον τετριμμένης, ἤθελα εἰπεῖν ὅτι χρειάζεται καὶ κἄποια ὁμαλότης διαγωγῆς. Συμβαίνει πολλάκις νὰ κάμῃ τις φίλον, τοῦ ὁποίου τὸν χαρακτῆρα περνᾷ ὁλόκληρος ἐνιαυτὸς πρὶν γνωρίσῃ· τότε δὲ ἀνακαλύπτει αἰφνιδίως κακὴν τινὰ τῆς ψυχῆς του διάθεσιν, τὴν ὁποίαν ὀλίγον ὑπωπτεύθη ὅτε ἤρχισε μετ' αὐτοῦ τὴν φιλίαν. Εὑρίσκονται τινὲς, οἱ ὁποῖοι εἰς ἄλλας μὲν περιόδους τῆς ζωῆς των εἶναι ἀνεκφράστως ἐράσμιοι, εἰς ἄλλας δὲ ὄχι ὀλιγώτερον βδελυκτοὶ καὶ ἀξιομίσητοι. Καὶ εἶναι βέβαια κακοτυχία ὄχι μικρὰ νὰ ἐμπλεχθῇ τις εἰς φιλίαν μὲ ἄνθρωπον, ὅστις διὰ τῶν ἀλλαγῶν τούτων τῆς διαθέσεώς του εἶναι ποτὲ μὲν ἐράσμιος, ποτὲ δὲ μισητός.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΣΙΚΕΛΙΑΣ.

Ἡ ΣΙΚΕΛΙΑ, ὡραία καὶ καρποφόρος νῆσος εἰς τὴν Μεσόγειον, πρὸς νότον τῆς Ἰταλικῆς χερσονήσου, ἔχει ἐπιφάνειαν 10,642 μιλίων τετραγωνικῶν· κατοίκους δὲ 1,787,771· ἤτοι, 168 ἐφ' ἑκάστου τετραγωνικοῦ μιλίου. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς λέγεται ὅτι ἐχρημάτισε τοπάλαι πολὺ μεγαλήτερος· ἀλλὰ τὴν σήμερον εἶναι ἀρκετὰ πλειότερος παρ' ὅσον ἦτο πρὸ μιᾶς πεντηκονταετηρίδος, ἐπειδὴ τὸ 1770 ἦτον 1,123,163· τὸ δὲ 1798, 1,619,305.

Ἡ νῆσος αὕτη ἦτον ἀρχαίως τὸ σιτοφυλάκιον τῆς πολυανθρώπου Ῥώμης, καὶ τώρα δὲ εἰσέτι ἐδύνατο νὰ τρέφῃ πληθυσμὸν πολὺ ἀνώτερον τοῦ ἰδίου της, ἐὰν ἡ παχυλὴ ἄγνοια καὶ οἱ σφαλεροὶ νόμοι δὲν κατεπίεζαν τὴν γεωργίαν της. Λειμῶνες τεχνητοὶ δὲν ὑπάρχουν ποσῶς· γεώμηλα, γογγύλια, σεῦτλα, καὶ ἄλλα τινὰ ὅμοια, ἀγνοοῦνται ὁλοτελῶς· ἡ γῆ, ἐκτὸς ὅταν φυτεύωνται φάσηλοι ἢ πίσα, σπείρεται πάντοτε ἀπὸ σῖτον, ἀφίνεται δ' ἐκ διαλειμμάτων ἄσπαρτος ἕνα ἢ δύο χρόνους, χρησιμεύουσα πρὸς κτηνοτροφίαν. Μολονότι οὔτε καλῶς καθαρίζεται, οὔτε καλῶς κοπρίζεται, δίδει ὅμως κατὰ μέσον ὅρον ὀκτὼ εἰς τὸ ἕν, εἴς τινας περιοχὰς δεκαὲξ εἰς τὸ ἕν, καὶ εἰς ὀλίγας τινὰς ἕως καὶ τριάκοντα δύο εἰς τὸ ἕν. Μεγάλαι αὐτῆς μερίδες πιάνονται μὲ μισθὸν ἀπὸ συντροφίας γεωργῶν, ἢ μᾶλλον ποιμένων, τινὲς τῶν ὁποίων ἔχουν δέκα ἢ δώδεκα χιλιάδας προβάτων. Τὰ διάφορα ποίμνια βόσκονται ὁμοῦ, ἅπαξ δὲ τοῦ ἐνιαυτοῦ γίνεται ἀπαρίθμησις καὶ καταγραφὴ αὐτῶν, καὶ πᾶς κτήτωρ χρεόνεται καὶ πιστόνεται μὲ τὸ ἀνάλογον αὐτοῦ μερίδιον τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων.

Εἰς τὴν Σικελίαν εὑρίσκονται πολλοὶ ἀμπελῶνες, ἐξαίρετα γεωργημένοι· ὁ οἶνος τοῦ Μιλάτζου τῶν Συρακουσῶν, τῆς Αὐόλας, καὶ τῆς Βιττορίας ὑπάγει εἰς τὴν Ἰταλίαν· ὁ δὲ τῆς Μαρσάλας ἐξάγεται εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου. Γίνεται δὲ καὶ κάνναβις· ἀλλὰ σῖτος εἶναι τὸ κυριώτερον προϊὸν τῆς νήσου, καὶ λαμβάνεται ἀνεξόδως εἰς δημοσίους ἀποθήκας, αἱ ὁποῖαι εἴς τινα μέρη τῆς νήσου δὲν εἶναι παρὰ κοιλότητες εἰς ἀσβεστώδεις βράχους, ἢ τρύπαι εἰς τὴν γῆν, σχηματισμέναι ὡς βωκάλιον, περιτοιχισμέναι καὶ κατεσκευασμέναι εἰς τρόπον, ὥστε νὰ μὴ τὰς διαπερνᾷ νερόν. Διὰ τῶν μέσων δὲ τούτων ἐφυλάχθη τόσον πολὺν καιρὸν ὁ σῖτος, ὥστε εὑρέθη κάλλιστος μετὰ τὴν παρέλευσιν μιᾶς

---

* Σοφία Σειράχ, ϛ'. 10. † Αὐτόθι κϛ'. 20, 21, 22. ‡ Αὐτ. κζ'. 16—21.

εκατονταετηρίδος. Ἡ ἐλαία μεγαλύνεται πλέον εἰς τὴν Σικελίαν παρὰ εἰς τὴν Ἰταλικὴν ἤπειρον, ζῇ δὲ καὶ μακρότερον, καθότι ὑπάρχει ἀπόδειξις ὅτι δένδρα ἔφθασαν εἰς ἡλικίαν ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ ἑκατονταετηρίδων. Οἱ χωρικοὶ σέβονται μὲν τὰς ἐλαίας, καὶ δὲν ὑποφέρουν νὰ τὰς βλέπωσιν ἀφανιζομένας· πλὴν δεν ἐπιμελοῦνται αὐτὰς διόλου, καὶ τὸ γινόμενον ἔλαιον εἶναι ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἀπὸ τὰ χειρότερα. Τὰ πιστάκια καλλιεργοῦνται προσέτι εἰς τὴν Σικελίαν· γίνονται δὲ καὶ κύαμοι πολυάριθμοι, οἵτινες συγκροτοῦν ἱκανὸν μέρος τῆς τροφῆς καὶ ἀνθρώπων καὶ ζώων. Τὸ Σικελικὸν μέλι χαίρει μεγάλην ὑπόληψιν· ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ κηρος ζητεῖται διὰ τὰς ἐκκλησίας, τὰ μελίσσια καταντῶν ἐπικερδέστατα. Γίνεται δὲ καὶ ὀλίγον βαμβάκιον εἰς τὴν Τερρανόβαν καὶ Κατάνην.

Πρωτεύει τῆς Σικελίας ἡ Πάνορμος, περιέχουσα ὡς 200,000 κατοίκων. Εἶναι δ' ἐστρωμένη ἀπὸ μεγάλα ὁμαλὰ κομμάτια ἠφαιστίων λίθων, ἔχουσα καὶ περιπάτους εἰς τὰ πλάγια, ἐπὶ τῶν ὁποίων οἱ βάναυσοι τεχνῖται, ὡς ὑποδηματοποιοί, ῥάπται, καὶ λοιποὶ, ἐνεργοῦν ἕκαστος τὸ ἴδιον αὐτοῦ ἐπιτήδευμα εἰς τὸ ὕπαιθρον. Ὡραῖός τις δημόσιος κῆπος ὑπάρχει εἰς τὴν πόλιν, μὲ θέαν τερπνὴν τῆς θαλάσσης ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους, ἐκ τοῦ ἄλλου δὲ τῶν βουνῶν, ὅσα περικλείουν τὴν ἐπίπεδον γῆν, καλουμένην Χρυσῆν Κόγχην· ἐπὶ τῆς κόγχης ταύτης κεῖται ἡ Πάνορμος, ἔχουσα ἔμπροσθεν αὐτῆς δάση εὔοσμα ἀκακιῶν καὶ πορτογαλλεῶν, μεμιγμένα μὲ χωρία, καὶ ἀγροκήπια, καὶ θερινοὺς οἴκους, ὅπου διατρίβουν οἱ εὐκατάστατοι τὸν μῆνα τοῦ Μαΐου, καὶ πάλιν μέρος τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου. Εἰς τὴν Πάνορμον εὑρίσκεται τυπικόν τι σχολεῖον, συνιστάμενον ἐκ περίπου χιλίων μαθητῶν ἀπὸ ἓξ ἕως δεκατεσσάρων χρόνων ἡλικίας. Αἱ ὑψηλότεραι δὲ κλάσεις ζοῦν σχεδὸν τὴν ζωὴν τῶν Νεαπολιτῶν. Σηκόνονται πολλὰ ἀργά, κάμνουν ἕνα περίπατον, γευματίζουν μεταξὺ τῶν τριῶν καὶ τεσσάρων, ἱππεύουν ἢ περιπατῶν εἰς τὸ παραθαλάσσιον καθ' ἑσπέραν· ἔπειτα εἰς τὸ θέατρον· ἔπειτα εἰς τὸ παικτήριον τὴν νύκτα· καὶ, τέλος, εἰς τὴν κλίνην τὰ χαράγματα. Πρὸς τὴν γεωργικὴν δὲν ἔχουν τὴν παραμικρὰν κλίσιν· ποτὲ δὲν ἐπισκέπτονται τὰ ὑποστατικά των εἰς τὰς ἐπαρχίας. Καὶ ἐπειδὴ δ' αἱ θεριναὶ κατοικίαι, ὅπου ἐξοδεύουν ὀλίγας ἑβδομάδας τὸ ἔαρ καὶ τὸ φθινόπωρον, εἶναι ὅλαι εἰς τὴν γειτονίαν, διάγουν ἐκεῖ ἀπαράλλακτα ὡς εἰς τὴν πόλιν. Αἱ συναναστροφαί των ποσῶς δὲν διαφέρουν ἀπὸ τας τῶν Ἰταλῶν· οἱ ἄνθρωποι συνέρχονται διὰ νὰ παίζωσι χαρτία, καὶ νὰ τρώγωσι παγωτὰ, ἀλλὰ συνομιλοῦν πολλὰ ὀλίγον. Οἱ γεωργοὶ λέγεται ὅτι εἶναι ἀμαθέστατοι, καὶ κρατοῦν τοὺς λογαριασμοὺς αὐτῶν μὲ σημάδια. Οἱ εὐγενεῖς ἐμποροῦν μὲν νὰ πωλῶσιν ἠγορασμένας γαίας· τὰς πατρικάς των ὅμως διὰ νὰ πωλήσωσι, χρειάζεται ἄδεια βασιλική.

Ἡ Μεσσήνη ὑπέφερε τὰ πάνδεινα ἀπὸ σεισμοὺς, καὶ κατηδαφίσθη ὁλότελα τὸ 1783· ἔκτοτε δὲ ἔλαβε τὸ προτέρημα εὐτάκτων καὶ νέων οἰκοδομῶν. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς περίπου 70,000. Ὁ εὔμορφός της μόλος ἐκτείνεται ὑπὲρ τὸ ἓν μίλιον κατὰ τὸν αἰγιαλὸν, καὶ πετρῶδες δὲ καὶ ἀμμῶδες ἀκρωτήριον, ἐξέχον κυκλοειδῶς, σχηματίζει βαθὺν, εὐρύχωρον, καὶ ἥσυχον λιμένα, εὐπρόσιτον σχεδὸν πάντοτε, ἂν καὶ γειτονεύῃ μὲ τὴν Σκύλλαν καὶ Χάρυβδιν. Ἡ ἐκπαίδευσις λέγεται ὅτι ἀμελεῖται πολὺ εἰς τὴν Μεσσήνην· καὶ οἱ εὐγενεῖς ὡς ἐπιτοπλεῖστον δὲν διατρίβουν ἐκεῖ. Εἰς βραχυλογίαν, οὔτε διὰ συρμοὺς, οὔτε διὰ μάθησιν, οὔτε διὰ πλούτη, εἶναι ὀνομαστὴ ἡ πόλις αὕτη.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων πόλεων εἶναι αἱ Συρακοῦσαι, ἀφθονοῦσαι ἀπὸ ἀρχαιότητας, λείψανα τῆς παλαιᾶς ὁμωνύμου πόλεως, καὶ ἡ Κατάνη, εἰς τὴν ἄμεσον γειτονίαν τῆς Αἴτνης, ἥτις πολλάκις κατεπλάκωσεν αὐτὴν δι' ἐκρήξεων. Εἰς πάντα τοιοῦτον σπαραγμὸν ἐβλάβη κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἡ Κατάνη· ἀλλὰ τρὶς ἀνετράπη ἢ κατεκάη ὁλότελα, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς κατεπόθησαν ὁλικῶς ἢ μερικῶς, δηλαδὴ ἅπαξ εἰς τὴν δωδεκάτην ἑκατονταετηρίδα, καὶ δὶς εἰς τὴν δεκάτην ἑβδόμην.

Δεν εἶναι εἰς τὸν κόσμον οὔτε ἀναγκαία εἱμαρμένη, οὔτε τυφλὴ τύχη, οὐδὲ τίποτε συμβαίνει ἐξ αὐτομάτου, ἤγουν, χωρὶς τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ· ἀφθονία καὶ ἔνδεια, πλοῦτος καὶ πενία, εὐτυχία καὶ δυστυχία, ὅλα προέρχονται ἀπὸ τὴν πατρικὴν βουλὴν καὶ σοφὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν ὅμως εὑρίσκωνται εἰς τὸν κόσμον καὶ τινες πρὸς ἡμᾶς φαινόμεναι ἀταξίαι, τοῦτο συμβαίνει διότι δὲν δυνάμεθα νὰ καταλάβωμεν τὸν ὅλον σύνδεσμον καὶ τὴν συνάφειαν τῶν πραγμάτων, τὴν ὁποίαν, ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ καταλάβωμεν, ἠθέλαμεν θαυμάζειν ἐκπληττόμενοι τὸ ἀνεξιχνίαστον βάθος τῆς θείας σοφίας εἰς ὅλα τὰ πράγματα.—Μητροπ. Πλατων, μετάφρ. Κοραη.

ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΑΙΝΙΓΜΑΤΟΣ. (Ἴδε Σελ. 128.)

Ἀμ' ἐμπορικὰ εἰς τὴν Ῥώμην, ἐλθοῦσα τὸ Ρ, καὶ σ' ἠῦρα,
Παρευθὺς 'ς τὴν Ῥωσσίαν,
Εἰς τὴν Κίν, καὶ Ἰωνίαν,
Καὶ παντοῦ ὅπου ὑπῆρχεν ἐν Ω μέγ' Ἑλληνικόν.
Τῶν γονέων σου Φοινίκων εἰσ' υἱὸς ὁ κεφαλαιώς,
Κ' ἀπ' τὸν Κάδμον εἰς τὰ χέρια τῶν προγόνων μας ὁμένος.

Η ΘΑΛΑΣΣΑ.

Τὸ μέσον βάθος τῆς θαλάσσης εἶναι ἀπὸ τέσσαρα ἕως πέντε μίλια. Ἐὰν τὰ ὑπάρχοντα ὕδατα ηὐξάνοντο ἓν μόνον τέταρτον, ἤθελε κατακλυσθῆν ἡ γῆ, ἐκτὸς ὑψηλῶν τινῶν ὀρέων· ἐὰν δὲ ηὐξάνοντο ἓν μόνον ὄγδοον, ἱκανὰ μέρη τῶν ὑπαρχουσῶν ἠπείρων ἤθελαν πλημμυρισθῆν, καὶ αἱ ὧραι τοῦ ἐνιαυτοῦ ἤθελαν μεταβληθῆν καθ' ὅλην τὴν σφαῖραν. Ἡ ἐξάτμισις ἤθελεν ἐκτανθῆν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε βροχαὶ ἤθελαν πίπτειν ἀδιακόπως, ἀφανίσειν τὰ σπαρτὰ, καὶ τὰς ὀπώρας, καὶ τὰ ἄνθη, καὶ ἀνατρέψειν ὅλην τὴν οἰκονομίαν τῆς φύσεως.

Τίποτε ἴσως δὲν ὑπάρχει εἰς ὅλον τὸ ἡμέτερον σύστημα ὡραιότερον τοῦ τρόπου, διὰ τοῦ ὁποίου οἱ ἀγροὶ ποτίζονται ἐκ τῶν οὐρανῶν, οἱ ποταμοὶ ἀναπληροῦνται ἀπὸ τὰ ὄρη, καὶ ὁ ὠκεανὸς χαλινοῦται ἐντὸς ὁρίων ἀνυπερβλήτων. Ὁ ἀτμὸς, ὑψούμενος ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἐκ τῆς θαλάσσης, πλέει ὁπουδήποτε εἶν' ἐλαφρότερος τῆς ἀτμοσφαίρας· συμπυκνούμενος, πίπτει καταγῆς εἰς εἶδος νεροῦ· ἢ, ἑλκυόμενος εἰς τὰ ὄρη, συνάγεται ἐπάνω εἰς τὰς κορυφάς των, διαλύεται, καὶ ἀναπληροῖ διηνεκῶς τοὺς ἀγωγοὺς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐξωτερικῶς ἢ ἐσωτερικῶς ὅλα εἶναι προμηθευμένα. Διὰ τῶν ἀγωγῶν τούτων μετακομίζεται τὸ ῥευστὸν εἰς τοὺς ποταμοὺς, οἵτινες ῥέουν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, καὶ εἰς τὰς πηγὰς τὰς κειμένας βαθέως εἰς τὸν κόλπον αὐτῆς, διωρισμένας νὰ χορηγῶσι στοιχεῖον καθαρώτερον εἰς τὸν ἄνθρωπον.

Ἐὰν λοιπὸν ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ θάλασσα ἠλαττῶτο ἀρκετὰ, ἢ Ἀμαζὼν, καὶ ὁ Μισισσίππης, αἱ μεσόγειοι ἐκεῖναι θάλασσαι τοῦ δυτικοῦ κόσμου, ἤθελαν καταντήσειν ἀσήμαντοι ῥύακες· οἱ ῥύακες ἤθελαν γένειν ὅλως ἄφαντοι· ἡ ἀτμοσφαῖρα ἤθελε στερηθῆν ἀπὸ τὴν πρὸς αὐτὴν ἀνήκουσαν ἰκμάδος ἀναλογίαν· ὅλη ἡ φύσις ἤθελε κατερημωθῆν· τὰ ἄλογα ζῶα ἤθελαν χαθῆν ἐπὶ τοῦ ἀκάρπου χώματος· καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἤθελε μαρανθῆν, ὡς τὸ ἀσθενημένον χόρτον εἰς τοὺς πόδας του.

Τυφλὸς τρώντι, ἢ μόλις ἀνώτερος τοῦ πιθήκου, πρέπει νὰ ἦναι ὁποιοσδήποτε, ὅστις ἤθελε τολμήσειν νὰ εἴπῃ ὅτι ὁ μηχανισμὸς, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ ἐξάτμισις καὶ ἡ συμπύκνωσις ἐνεργοῦνται ἐπὶ γῆς εἰς τὸ διάστημα τοσούτων ἑκατονταετηρίδων, δὲν δεικνύει ἴχνη θείας ἐπιστήμης καὶ δυνάμεως, καὶ μάλιστα καλοκαγαθίας πρὸς τὰ ἀναρίθμητα ὄντα, τῶν ὁποίων ἡ ὕπαρξις καὶ ἡ εὐδαιμονία ἤθελαν ἀφανισθῆν ἀμέσως, ἐὰν ποτὲ τὰ ὕδατα τοῦ ὠκεανοῦ, τῆς γῆς, καὶ τοῦ ἀέρος, ἤθελαν λείψειν τακτικῶς νὰ διατηρῶσι τὸν μέσον ὅρον τῶν σημερινῶν αὐτῶν ἀμοιβαίων ἀναλογιῶν.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥΣ.

Ἐπιστολη ς'.

Πῶς πρέπει ὁ Δημοδιδάσκαλος νὰ θεωρῇ τὸ ἐπάγγελμά του;

Ὀυσιωδεστατη ἐρώτησις! Διότι, ἐὰν δὲν λάβῃ περὶ τούτου ἰδέας ὀρθὰς, δύνανται νὰ ματαιωθῶσιν αἱ ἐλπίδες του, καὶ τὸ ἐπάγγελμά του, τέλος πάντων, νὰ τὸν προξενήσῃ ὄχι ἄλλο παρὰ δυσαρέσκειαν καὶ ἀηδίαν.

Ὅστις μέλλει νὰ κάμῃ ταξείδιον πρέπει νὰ προγνωρίζῃ, ὅσον τὸ δυνατὸν, τὸν δρόμον του, διὰ νὰ μὴ δυσαρεστηθῇ ἀπαντῶν ἀνελπίστους δυσκολίας. Τὸ ἴδιον ἀληθεύει περὶ τοῦ διδασκαλικοῦ ἐπαγγέλματος. Ἑπόμενον εἶναι τῶν ὅσα προείπαμεν ὅτι ὁ διδάσκαλος πρέπει νὰ θεωρῇ τὸ ἐπάγγελμά του

Α'. Ὡς ὠφελιμώτατον. Τί ἄλλο δύναται νὰ ἦναι ὠφελιμώτερον παρὰ τὸ ἔργον ἐκείνου, ὅστις σχηματίζει τοὺς χαρακτῆρας τῶν μελλόντων πολιτῶν κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς εὐσεβείας, ὅστις ὁδηγεῖ τὸν ἀθάνατον νοῦν εἰς τὴν ἀληθινήν του εὐδαιμονίαν, καὶ μάλιστα εἰς τὰς τρυφερὰς καὶ ἐπιδεκτικὰς ἡμέρας τῆς νεότητος;

Β'. Τὸ διδασκαλικὸν ἔργον ὀρθῶς θεωρεῖται ὡς ἔργον εὐάρεστον. Περὶ τούτου ὅμως εἶναι περίεργον νὰ παρατηρήσῃ τις πόση διαφορὰ ὑπάρχει εἰς τὰς γνώμας διαφόρων διδασκάλων. Τινὲς μὲν τὸ θεωροῦν πάντοτε μὲ δυσαρέσκειαν ὡς ἐπάγγελμα δουλικόν. Ἐκτελοῦν μὲν τὸ καθημερινὸν αὐτῶν ἔργον, ἀλλὰ τὸ ἐκτελοῦν ὡς ἐξ ἀνάγκης, καὶ ἀποροῦν πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ ἐκτελῇ κάνεῖς μὲ εὐχαρίστησιν. Τόσος κόπος καὶ μόχθος,—τόσαι ἐλπίδες ματαιωμέναι,—τόση ἀταξία καὶ ἀπείθεια εἰς τοὺς μαθητὰς,—τὸ κατακρίνουν ὡς τὸ πλέον δουλικὸν ἐπάγγελμα τοῦ κόσμου. Ἄλλοι δὲ ἐξ ἐναντίας ἀγαποῦν τὸ ἔργον, τὸ ἐκτελοῦν μὲ εὐχαρίστησιν, ἐξοδεύουν εἰς τὸ σχολεῖον περισσοτέρας ἀπὸ τὰς διωρισμένας ὥρας, ὅλον συλλογίζονται καὶ πολὺ ὁμιλοῦν περὶ αὐτοῦ, καὶ φανερόνουν ὅτι τὸ θεωροῦν ἐπάγγελμα εὐαρεστώτατον.

Πόθεν προέρχεται ἡ τόση διαφορά; Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, νομίζω, ἀπὸ τὸ ὅτι ὁ πρῶτος ἐκτελεῖ τὰς καθημερινάς του ἐργασίας μηχανικῶς. Μεταχειρίζεται εἰς τὴν διοίκησιν τῶν μαθητῶν του μόνον τὴν βίαν· ἐνῷ ὁ δεύτερος μεταχειρίζεται μέσα καὶ ὄχι βίαν, καὶ λαμβάνει εὐχαρίστησιν βλέπων τὴν επιτυχίαν τῶν μέσων του, καὶ παρατηρῶν πόσον δι' αὐτῶν πολλαπλασιάζεται ἡ δύναμίς του. Θεωρεῖ τοὺς μαθητάς του ὡς ὄντα λογικά· μικρούς

ἀνθρώπους, τοὺς μέλλοντας πολίτας τῆς πατρίδος.

Γ'. Ὑπάρχουν ὅμως ἰδιαίτεραι δυσκολίαι εἰς ὁ ἔργον τοῦτο. Ἐκτὸς τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἄλλων ἐμποδίων, τὰ ὁποῖα ἀνέφερα εἰς τὴν Β'. Ἐπιστολὴν, ὑπάρχει καί τι εἰς τὴν φύσιν αὐτὴν τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου, τὸ ὁποῖον προξενεῖ ἰδιαιτέραν δυσκολίαν. Ἐννοῶ τὴν πληθὺν καὶ τὴν ποικιλότητα τῶν διαφόρων ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦν συγχρόνως ᾳ ἀκαταπαύστως τὴν προσοχὴν τοῦ διδασκάλου.—Ὁ ἔμπορος, ὁ νομικὸς, καὶ ὁ πολιτικὸς ἔχουν πολλὰς ὑποθέσεις. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως δὲν ἀναγκάζονται νὰ θεωρῶσι πολλὰς ἐξ αὐτῶν συγχρόνως, ἀλλὰ δύνανται νὰ τὰς λάβωσιν ἀνὰ χεῖρας καὶ νὰ τὰς τελειώσωσι διαδοχικῶς. Ἐξ ἐναντίας, ὁ διδάσκαλος ἀναγκάζεται νὰ προσέχῃ συγχρόνως εἰς ὅλους τοὺς μαθητάς του, εἰς τὴν διαγωγήν των, εἰς τὰ μαθήματά των, εἰς τὰς ἀνάγκας των. Ὀλιγοστεύεται ἡ δυσκολία αὕτη μὲ τὴν εἴσαξιν καὶ διατήρησιν ἄκρας εὐταξίας. Περὶ δὲ τούτου θέλω ὁμιλήσειν πλατύτερα ἑπομένως.

Δ'. Τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο ἔχει καὶ πολλὴν εὐθύνην. Εἴτε θεωρήσωμεν τὰ ἀντικείμενα, ὡς πρὸς τὰ ὁποῖα ὁ διδάσκαλος αἰσθάνεται, ἢ πρέπει νὰ αἰσθάνεται, εὐθύνην, ἤγουν τὰ τέκνα αὐτὰ, τοὺς γονεῖς των, τὴν πατρίδα, καὶ, τέλος, τὸν Θεόν· εἴτε τὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα θέλει προξενήσειν ἡ διαγωγή του, δὲν δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν ἄλλο ἐπάγγελμα (ἐκτὸς τοῦ ἱερατικοῦ,) τὸ ὁποῖον νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὸν ἐπιχειρῶντα αὐτὸ τόσην εὐθύνην, ὅσην ἐπιβάλλει τὸ τοῦ διδασκάλου.

Διδάσκαλοι τῆς νεολαίας! Σεῖς ἔχετε νὰ μορφώσετε τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐρχομένης γενεᾶς. Ἐὰν ἦσθε πιστοὶ εἰς τὸν ἐμπιστευθέντα σας θησαυρὸν, ἐὰν διὰ τῆς φρονίμου διαγωγῆς σας κερδήσετε τὴν ἀγάπην τῶν μαθητῶν σας, ἐὰν τοὺς ὁδηγῆτε εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς ἀληθοῦς καὶ ὠφελίμου μαθήσεως, τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς εὐσεβείας, τίς δύναται νὰ εἴπῃ τὴν ὠφέλειαν, τὴν ὁποίαν θέλετε προξενήσειν εἰς αὐτοὺς, ὄχι μόνον εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀθάνατον αὐτῶν ὕπαρξιν, καὶ διὰ μέσου αὐτῶν εἰς ὅλας τὰς ἐπερχομένας γενεάς; Ἐὰν, ἐξ ἐναντίας, διὰ μέσου σκληρᾶς καὶ ἀπανθρώπου διαγωγῆς βιάζετε τοὺς μαθητὰς νὰ σᾶς μισῶσι, καὶ ἑπομένως νὰ μισῶσι καὶ τὰ μαθήματά των, ἐὰν μὲ τὴν ἰδικήν σας ἀμέλειαν κάμετε καὶ αὐτοὺς ἀμελεῖς καὶ ὀκνηροὺς, ποῦ θέλουν παύσειν τὰ δυστυχῆ ἀποτελέσματα;—Φ. Δ. Ε.

ΚΑΝΕΙΣ δὲν ζῇ τόσον κακὰ, ὅσον ὁ λησμονῶν ὅτι ἔχει ν' ἀποθάνῃ.

Ο ΚΑΣΤΩΡ. *

Οἱ Κάστορες, τῶν ὁποίων εἶναι τόσον πολύτιμος ἡ μηλωτὴ, εἶναι ζῶα ὑπερβολῇ φιλόπονα ᾳ προβλεπτικά. Μὲ σκοπὸν νὰ προμηθεύωνται κατοικίας καὶ τροφὰς διὰ τὸν χειμῶνα, ζοῦν εἰς κατάστασιν κοινωνίας, ἥτις ὁμοιάζει πλέον τὸ πολιτικὸν τοῦ ἀνθρώπου σύστημα, παρὰ τὰς ψιλὰς αὐτομάτους ἕξεις ἄλλων ζώων. Ἐπειδὴ δὲ χρεία νὰ κατοικῶσι πλησίον ὕδατος, καὶ πολλάκις μέσα εἰς αὐτὸ, κατασκευάζουν προχώματα ἐκ μιᾶς εἰς ἄλλην ὄχθην τρεχόντων ποταμίων, σχηματίζοντες οὕτω τεχνητὴν λίμνην· διὰ νὰ ἐκτελῶσι δὲ σκοπὸν τόσον μεγάλον, ἀνάγκη νὰ συνεργάζωνται. Ἡ εὐφυΐα των, ἐπ' ἀληθείας, εἰς τὴν κατασκευὴν τοιούτων φραγμῶν καὶ εἰς τὴν κτίσιν οἰκιῶν ἢ καταλυμάτων, εἶναι ἄκρως ἐκπληκτική. Ἐὰν μὲν ἔχῃ κίνησιν ὀλίγην τοῦ ποταμίου τὸ νερὸν, οἰκοδομοῦν τοὺς φραγμοὺς κατευθεῖαν ἀπὸ τὸ ἓν εἰς τὸ ἄλλο χεῖλος· ἂν ὅμως ἦναι ταχὺ τὸ ῥεῦμα, τοὺς κάμνουν μὲ ἀρκετὴν καὶ κανονισμένην καμπυλότητα. Ὅλα τὰ μέρη εἶναι ἰσοδύναμα, καὶ κατασκευάζονται ἀπὸ συντριμμένους κλάδους δένδρων, ἀπὸ χλωρὰς ἰτέας, σημύδας, λεύκας, λάσπην, ᾳ πέτρας. Τὰ ἀντιφράγματα δὲ τοῦτα, συνεχῶς ἐπισκευαζόμενα, γίνονται πολλάκις ὄχθοι στερεοὶ, ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ἀργοῦν νὰ φυτρώσωσι δένδρα. Ἐνίοτε μὲν κτίζουν τοὺς οἴκους αὐτῶν οἱ κάστορες εἰς λίμνας, καὶ ἄλλα στεκόμενα ὕδατα, χωρὶς φραγμούς· πλὴν οὕτω πράττοντες, ἀποφεύγουν μὲν τὸν κόπον τῆς κατασκευῆς τοῦ φραγμοῦ, στεροῦνται ὅμως καὶ τῆς ὁποίας τὸ ῥεῦμα τοὺς προξενεῖ ὠφελείας κατασύρον εἰς τὰς κατοικίας αὐτῶν ξύλα καὶ ἄλλα χρειώδη.

Τοὺς οἴκους αὐτῶν οἰκοδομοῦν εἰς ἁρμόδιον ἀπόστημα ἐκ τοῦ προχώματος ἀπὸ τὴν αὐτὴν ὕλην· σκοποὺς δὲ προηγουμένους βάλλουν, τὸ νὰ ἔχωσι στεγνὴν κλίνην διὰ πλαγίασμα, καὶ ἀσφάλειαν. Οἱ τοῖχοι, καὶ κατεξαίρετον ἡ στέγη, εἶναι πολλάκις ὑπὲρ τοὺς δύο πήχεις χονδροί· ποτὲ ὅμως δὲν ἐπιβάλλουν τὸν τελευταῖον πηλὸν, πρὶν ψυχράνῃ ὁ καιρὸς, ὅτε ὁ πηλὸς παγόνει τόσον σκληρὰ, ὥστε τὸ ζῶον, τὸ ἐχθρευόμενον περισσότερον τὴν φυλὴν αὐτῶν, δὲν ἐμπορεῖ εὐκόλως νὰ τὸν διασπάσῃ. Τινὲς τῶν μεγάλων οἰκιῶν ἔχουν κατατομὰς διαφόρους· πλὴν φαίνεται ὅτι ἑκάστη κατέχεται ὑπ' ὁλοκλήρου οἰκογενείας. Ἀπὸ τῆς ξηρᾶς τὸ μέρος δὲν ὑπάρχει πέρασμα εἰς αὐτάς· ἔχουν δὲ καμάρας ἢ τρύπας ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ, διὰ νὰ καταφεύγωσιν εἰς καιρὸν κινδύνου.

---

* Ὡραίαν εἰκόνα τοῦ Κάστορος ἐμπορεῖ τις νὰ ἴδῃ εἰς τὸν 69 ἀριθμὸν τῶν ἐκ τῆς ἡμετέρας τυπογραφίας Πινάκων Ἀναγνώσεως.

Μὲ τοὺς ὀδόντας αὐτῶν σύρουν κομμάτια ξύλων· τὴν λάσπην δὲ καὶ λιθάρια σηκόνουν μεταξὺ τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν καὶ τοῦ λαιμοῦ των. Τὸ ἔργον αὐτῶν ἐκτελοῦν διόλου τὴν νύκτα. Ὅταν αὐξηθέντες χρειασθῶσιν ἄλλας κατοικίας, ἢ ὅταν μετατοπισθῶσιν εἰς ἄλλην θέσιν, κατακόπτουν μὲν τὰ ξύλα πρώϊμα τὸ θέρος, ἀρχίζουν δὲ νὰ κτίζωσι τὸν Αὔγουστον· ἀλλὰ δὲν τελειόνουν τὸ ἔργον αὐτῶν, πρὶν ἐμβῇ ὁ ψυχρὸς καιρός. Τρέφονται δὲ ἀπὸ τὸν φλοιὸν δένδρων, προτιμῶντες πάντοτε τὸν τῆς λεύκης καὶ ἰτέας, ᾳ, διὰ χειμερινὴν ζωοτροφίαν, σύρουν ἐπάνωθεν τῶν ποταμῶν εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν ξύλα κοπτόμενα τὸ καλοκαίριον· ἀλλὰ τροφὴν προηγουμένην κατὰ τὸν χειμῶνα ἔχουν παχεῖαν τινὰ ῥίζαν, βλαστάνουσαν εἰς τὰ βάθη ποταμῶν ᾳ λιμνῶν. Τὸ καλοκαίριον δὲ τρώγουν βότανα, κόμαρα, κτλ.

Εὐθὺς ἀφοῦ συντριβῇ ὁ πάγος τὴν ἄνοιξιν, ἀφίνουν τοὺς οἴκους των, καὶ περιφέρονται ὅλον τὸ καλοκαίριον· ἐπιστρέφουν δὲ εἰς τὴν παλαιὰν αὐτῶν κατοικίαν τὸ φθινόπωρον, ἂν δὲν εὕρωσι θέσιν πλέον ἐπιθυμητὴν, καὶ προβλέπουν τὴν ἀναγκαίαν διὰ τὸν χειμῶνα ξύλων ἀποθήκην. Ὁ κάστωρ ἔχει ἕξεις καθαρίους, ἐκβαίνων πάντοτε ἀπὸ τὸν οἶκον διὰ τὰς χρείας τῆς φύσεως. Ἡμερόνονται εὐκόλως—λαμβάνουν κλίσιν ἰσχυρὰν πρὸς τὴν ἀνθρώπινον κοινωνίαν—διδάσκονται προθύμως νὰ τρώγωσι ζώων σάρκα—φυλάττουν πάντοτε τὰς καθαρίους αὐτῶν ἕξεις—καὶ ἀγαποῦν νὰ χαϊδεύωνται. Γεννοῦν δὲ ἀπὸ δύο ἕως πέντε τὴν φοράν. Τοῦ κάστορος τὸ κρέας εἶναι νοστιμώτατον. Τῆς μηλωτῆς του δὲ ἡ ἀξία εἶναι πασίγνωστος. Τὸ χρῶμά του εἶναι γενικῶς βαθύτατον ὑαλιστερὸν μελάγχροινον.

Οἱ κυνηγοῦντες τοὺς κάστορας τὸν χειμῶνα πρέπει νὰ γνωρίζωσι καλὰ τὸν τρόπον τῆς ζωῆς των. Τὰς ὑπογείους καμάρας ἢ τρύπας αὐτῶν ἀνακαλύπτουν, κτυποῦντες τὸν σιμὰ εἰς τὰς ὄχθας πάγον. Ἐνῷ δὲ οἱ ἄνδρες ἐνασχολοῦνται τοιουτοτρόπως, αἱ γυναῖκες καὶ οἱ ἀπειρότεροι ἀνοίγουν τὰς οἰκίας των, καὶ οἱ κάστορες, μὴν ἐμποροῦντες νὰ μένωσι πολλὴν ὥραν ὑποκάτω τοῦ ὕδατος, ἀσφαλίζονται καὶ πιάνονται ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν.

Κατὰ τὸ παρὸν γνωρίζονται τὸ πλέον οἱ κάστορες ὡς Ἀμερικανὰ ζῶα· ἀλλ' ἀρχαιότερα ὑπῆρχαν ἀφθόνως καθ' ὅλα τὰ βορεινὰ μέρη τῆς Εὐρώπης. Καὶ τὴν σήμερον δὲ ἀπαντῶνται ἀκόμη ὀλιγοστοὶ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ῥοδανοῦ, τοῦ Δουνάβεως, καὶ τοῦ Βεσέρα.

Ἡ ἀφθονία τοῦ πλούτου ἐξάπτει ἀντὶ νὰ σβέσῃ τὴν δίψαν τοῦ πλούτου.—Κοραῆς.

ΠΕΡΙ ΑΠΙΣΤΙΑΣ.

Ὅταν ὁ πιστὸς προσπαθῇ νὰ ἐπιστρέψῃ τὸν ἄπιστον, ἔχει ἀπολογίαν ἱκανωτάτην, ἐπειδὴ τέλος τῆς ἐπιχειρήσεώς του ταύτης προβάλλει τὸ καλὸν καὶ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ ἀπίστου. Ἀλλ' ὁ ἄπιστος, ζητῶν νὰ κάμῃ προσηλύτους, εἶναι ἀναπολόγητος, καθότι διὰ τοιαύτης ἐπιστροφῆς δὲν δύναται οὔτε τὸν πιστὸν οὔτε ἑαυτὸν ποσῶς νὰ ὠφελήσῃ.

Ἡ ἐλπὶς μελλούσης καταστάσεως εἶναι ἡ κρύφιός μου παρηγορία καὶ ἀναψυχή· αὐτὴ καθιστάνει χαρωπὸν τὴν φύσιν ὁλόγυρά μου· αὐτὴ διπλασιάζει ὅλας μου τὰς ἡδονὰς, καὶ σμικρύνει ὅλας μου τὰς θλίψεις. Ἀποτυχίας καὶ δυστυχίας, πόνον καὶ νόσον, τὸν θάνατον αὐτὸν, καὶ, τοῦ θανάτου τὸ χειρότερον, τῶν φιλτάτων μου τὴν ἀπώλειαν, δύναμαι νὰ βλέπω μὲ ἀδιαφορίαν, ἐνόσῳ φυλάττω πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς ἡδονὰς τῆς αἰωνιότητος, καὶ τὴν κατάστασιν ὑπάρξεως, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν θέλουν εἶσθαι οὔτε φόβοι οὔτε τρόμοι, οὔτε πόνοι οὔτε λύπαι, οὔτε ἀῤῥωστία οὔτε θάνατος. Διατί λοιπὸν γίνεταί τις τόσον ἀνυποφόρως ὀχληρὸς, ὥστε νὰ μὲ λέγῃ ὅτι ταῦτα ὅλα δὲν εἶναι παρὰ φαντασία καὶ ἀπάτη; Εἶναι τάχα ἔντιμος ἡ κακῶν εἰδήσεων ἀγγελία; Ἂν δὲν ἦναι παρὰ ὄνειρον, ἂς τὸ χαίρωμαι, καθότι μὲ κάμνει καὶ εὐδαιμονέστερον καὶ καλῆτερον.

Νὰ εἴπω τὴν ἀλήθειαν, ἐγὼ δυσκολεύομαι νὰ ἐμπιστευθῶ εἰς ἄνθρωπον, ὅστις ἀρνεῖται καὶ παράδεισον καὶ κόλασιν, ἢ, μ' ἄλλα λόγια, μέλλουσαν κρίσιν καὶ ἀνταπόδοσιν. Ὄχι μόνον ἡ ἔμφυτος φιλαυτία, ἀλλὰ καὶ ὁ ὀρθὸς λόγος, μᾶς κατευθύνει νὰ ζητῶμεν πρὸ πάντων τὰ ἴδιά μας συμφέροντα. Δὲν ἐμπορεῖ δὲ ποτὲ νὰ συμφέρῃ εἰς τὸν πιστὸν νὰ μὲ βλάψῃ, ἐπειδὴ γνωρίζει ὅτι, οὕτω πράττων, θέλει ζημιωθῆν εἰς τὸν μέλλοντα γενέσθαι ἰσολογισμόν· ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἐὰν εἰς τὴν πρὸς ἐμὲ διαγωγήν του στοχάζεται τὰ ἴδιά του συμφέροντα, θέλει μὲ κάμνειν πᾶν ὅ,τι δύναται καλὸν, καὶ οὐδὲν κακόν. Ἀλλ' ὁ ἄπιστος δὲν πράττει ὡς λογικὸν ὄν, ἐὰν μ' εὐεργετῇ ἐναντίον εἰς τὸ παρὸν αὐτοῦ συμφέρον, ἢ δέν με κακοποιῇ, ὅταν τύχῃ νὰ ἦναι πρὸς ὄφελός του. Ἐνδέχεται μὲν τιμὴ καὶ καλὴ φυσικὴ διάθεσις νὰ τοῦ δένωσι τὰς χεῖρας· ἀλλὰ ταῦτα, ὅταν δὲν ἐπιστηρίζωνται εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον ἢ θρησκευτικὰς ἀρχὰς, εἶναι μόνον ἐνστίγματα, κλονιζόμεναι ἄστατοι ἰδέαι.

Βάσεις μὲν ἔχει ἡ ἀπιστία τὴν μωρίαν καὶ ἀστοχασίαν· οἱ μεγάλοι δὲ στύλοι καὶ τὰ ὑποστηρίγματά της εἶναι εἴτε ἡ κενόδοξος τῶν ὀπαδῶν αὐτῆς ἐπιθυμία, νὰ φαίνωνται

σοφώτεροι τῶν λοιπῶν, εἴτε ἡ ψευδὴς ἰδέα ὅτι δείχνει γενναιότητα καταφρονοῦντες τὰς ποινὰς τοῦ μέλλοντος κόσμου, τὰς τόσον μεγάλην ἐπιρροὴν ἐχούσας εἰς τοὺς ὁποίους αὐτοὶ ὀνομάζουν ἀσθενέστερα πνεύματα· εἴτε τὸ μῖσος πίστεως, ἡ ὁποία πρέπει νὰ τῶν ἀποκόψῃ μὲν ὄχι ὀλίγας ἐλπιζομένας ἡδονάς, νὰ τοὺς πληρώσῃ δ' ἐλέγχου διὰ πολλὰς ἐκείνων, τὰς ὁποίας ἤδη ἀπέλαυσαν.

Τόσον καθαρῶς ἀπεδείχθησαν τὰ μεγάλα θεμελιώδη ἄρθρα τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀπὸ τὸ κῦρος τῆς παραδιδούσης αὐτὰ θείας ἀποκαλύψεως, ὥστε ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴ πληροφορηθῶσι περὶ αὐτῶν οἱ ἔχοντες ὦτα ν' ἀκούωσι καὶ ὀφθαλμοὺς νὰ βλέπωσιν. Ἀλλὰ, καὶ ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ τὶ σφαλερὸν εἰς τὴν Χριστιανικὴν πίστιν, δὲν ἐμπορῶ νὰ εὕρω κακὰ τινὰ ἐξ αὐτοῦ ἐπακολουθήματα. Τὰ περὶ τῆς ἐνσαρκώσεως καὶ πάθους τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν δόγματα γεννοῦν φυσικὰ τοιαύτας ἀρετῆς ἕξεις εἰς τοῦ ἀνθρώπου τὸν νοῦν, ὥστε, καὶ ἂν, καθυπόθεσιν, ἦτο δυνατὸν νὰ σφάλλωμεν εἰς αὐτὰ, λέγω ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἄπιστος πρέπει νὰ ὁμολογήσῃ, τὐλάχιστον, ὅτι κἀνὲν ἄλλο σύστημα θρησκείας δὲν ἐδύνατο τόσον δραστηρίως νὰ συντελέσῃ πρὸς ὕψωσιν τῆς ἠθικῆς. Μᾶς δίδει μεγάλας ἰδέας περὶ τῆς ἀξιοπρεπείας τῆς ἀνθρωπίνου φύσεως, καὶ περὶ τῆς ἀγάπης τὴν ὁποίαν τρέφει πρὸς τὰ κτίσματά του τὸ ὑπέρτατον Ὄν, καὶ ἀκολούθως μᾶς ἐνασχολοῦν εἰς τὰς ὑψηλοτάτας πράξεις χρέος πρὸς τὸν Δημιουργὸν, τὸν πλησίον, καὶ τὸν ἑαυτόν μας. Πόσα εὐγενῆ ἐπιχειρήματα δὲν ἐσύναξεν ὁ ἅγιος Παῦλος ἀπὸ τὰ κυριώτερα τῆς θρησκείας ἡμῶν ἄρθρα, διὰ τὸν προβιβασμὸν τῆς ἠθικῆς εἰς τοὺς τρεῖς μεγάλους αὐτῆς κλάδους!—Ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ δώσω ἓν παράδειγμα εἰς ἕκαστον εἶδος. Τί δύναται ἰσχυρότερον νὰ μᾶς παρακινήσῃ σταθερῶς νὰ ἐμπιστευώμεθα καὶ νὰ στηριζώμεθα εἰς τὰ ἐλέη τοῦ Δημιουργοῦ μας, παρὰ τὸ ὅτι ἔδωκε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ νὰ πάθῃ διὰ ἡμᾶς; Τί δύναται νὰ μᾶς κάμῃ ν' ἀγαπῶμεν καὶ νὰ ὑποληπτώμεθα ἕως καὶ τὸν πλέον ἀσήμαντον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους πλέον παρ' ὁ διαλογισμὸς, ὅτι ἀπέθανεν ὑπὲρ αὐτοῦ ὁ Χριστός; Τί νὰ μᾶς διαθέσῃ ἀκριβέστερον νὰ φυλάττωμεν τῶν ἰδίων μας καρδιῶν τὴν καθαρότητα, παρὰ τὸ ὅτι εἴμεθα μέλη τοῦ Χριστοῦ, καὶ μέρος τῆς κοινωνίας, τῆς ὁποίας τὸ ἄσπιλον αὐτὸ πρόσωπον εἶναι ἡ κεφαλή; Ἀλλὰ ταῦτα εἶναι δεῖγμα μόνον τῶν θαυμασίων ἐκείνων ἐνισχύσεων τῆς ἠθικῆς, τὰς ὁποίας ὁ Ἀπόστολος ἔσυρεν ἀπὸ τοῦ μακαρίου μας Σωτῆρος τὴν ἱστορίαν.

Ἂν ἐστοχάζοντο ταῦτα οἱ νεώτεροί μας ἄπιστοι μὲ τὴν ἀνήκουσαν εἰλικρίνειαν καὶ σπουδαιότητα, δὲν ἠθέλαμεν τὐς βλέπειν νὰ φέρωνται μὲ τοιαύτην πικρίαν, ἀλαζονείαν, καὶ κακίαν. Δὲν ἤθελαν προβάλλειν τοιούτους ἀσημάντους σοφισμοὺς, ἀμφιβολίας, καὶ δισταγμοὺς, ὁποίους εὐκόλως ἐμπορεῖ τὶς νὰ κινήσῃ κατὰ παντὸς τοῦ μὴ δεκτικῶ μαθηματικῆς ἀποδείξεως, μὲ σκοπὸν νὰ σαλεύωσι τὰ φρονήματα τῶν ἀμαθῶν, νὰ ταράττωσι τὴν δημόσιον εἰρήνην, νὰ ἀνατρέψωσι τὴν ἠθικὴν, καὶ νὰ ῥίψωσιν εἰς σύγχυσιν καὶ ἀταξίαν τὰ πάντα.

Φυσικὸν μας εἶναι, ὁπόταν ἀγνοῶμεν τί μέλλει νὰ μᾶς συμβῇ, νὰ φοβώμεθα τὸ χειρότερον ἐκ τῶν δυναμένων νὰ συμβῶσι· καὶ διὰ τοῦτο, ἡ ἀδηλότης εἶναι τόσον φοβερὰ, ὥστε πολλάκις ζητοῦμεν ν' ἀπαλλαγῶμεν αὐτῆς μὲ τὸν κίνδυνον τινὸς βλάβης.

Ὦ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΗ ὑγεία! σὺ τῳόντι εἶσαι ὑπὲρ χρυσίον ᾗ πάντα θησαυρόν· σὺ μεγαλύνεις τὴν ψυχὴν, ᾗ ἀνοίγεις ὅλας αὐτῆς τὰς δυνάμεις διὰ νὰ δέχεται διδασκαλίαν, ᾗ νὰ νοστιμεύεται τὴν ἀρετήν. Ὅστις ἔχει σὲ, δὲν ἔχει παρὰ ὀλίγα νὰ ἐπιθυμήσῃ· ὅστις δὲ εἶναι τόσον ἄθλιος, ὥστε νὰ σὲ στερῆται, στερεῖται μετὰ σοῦ τὰ πάντα.

ΧΡΕΩΣΤΟΥΜΕΝ νὰ στοχαζώμεθα, ὅτι, ὅσον πλειότερα ἀπολαμβάνομεν, διὰ τόσον πλειότερα ἔχομεν νὰ δώσωμεν λόγον· καὶ ὅσον εἴμεθα ἱκανώτεροι ν' ἀγαθοποιῶμεν, εἰς τόσον μεγαλητέρας ποινὰς ὑποβαλλόμεθα, ἀμελοῦντες αὐτὰς τὰς εὐκαιρίας.

ΚΑΘΩΣ ὁ πλοῦτος, παρόμοια καὶ ὁ φωτισμὸς τῆς διανοίας, τότε μόνον ὠφελεῖ τὴν πολιτείαν, ὅταν διασπείρεται ἀναλόγως εἰς ὅλους τοὺς πολίτας. Ἡ συσσώρευσις τοῦ πλούτου εἰς ὀλίγους τινὰς γεννᾷ τοὺς Συβαρίτας, καὶ τοὺς ὁλότελα ἀπόρους, δύο μέρη τῆς πολιτείας πάντοτε εἰς πόλεμον, ἕως νὰ καταστρέψωσι τὴν πολιτείαν. Ἀπὸ τὸν περιορισμὸν πάλιν τῆς σοφίας εἰς πολλὰ μικρὸν ἀριθμὸν πολιτῶν ἀναβλαστάνουν οἱ σοφολογιώτατοι σχολαστικοὶ, οἱ ὁποῖοι ἐμποδίζουν τὸν φωτισμὸν τοῦ κοινοῦ λαοῦ, διὰ τὸν φόβον μὴ τοὺς καταφρονήσῃ ὁ κοινὸς λαὸς, καὶ διὰ τὴν ἐλπίδα, ὅτι τοὺς χυδαίους θέλει εὑρεῖν βοηθοὺς, ἐὰν τοὺς ἔλθῃ ὄρεξις νὰ θεραπεύσωσι τὰ πάθη των.—ΚΟΡΑΗΣ.

Πᾶν τὸ περιττὸν ἄκαιρον, ἐπεὶ λίγος ἐστὶ σαοῦς,
Ὡς καὶ τοῦ μέλιτος τὸ πλέον ἐστὶ χολή.

Ο ΣΟΛΟΜΩΝ ΚΑΙ Η ΒΑΣΙΛΙΣ ΣΑΒΑ.

ΡΑΒΒΙΝΟΣ τις μ' ἐδιηγήθη ποτὲ ἐπινόησιν εὐφυεστάτην, τὴν ὁποίαν τὸ Ταλμούδιον ἀποδίδει εἰς τὸν Σολομῶντα, τὴν ἐφεξῆς·—

Ἡ σοφία τοῦ μονάρχου εἶχε διαφημισθῆν ᾗ εἰς τὰ πλέον μακρυνὰ μέρη τῆς γνωστῆς οἰκουμένης. Ἡ βασιλὶς Σαβὰ, ἐλκυσθεῖσα ἀπὸ τὴν λαμπρότητα τῆς ὑπολήψεώς του, ἐπεσκέφθη τὸν ποιητικὸν βασιλέα εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ αὐλήν· ἐκεῖ, μίαν τῶν ἡμερῶν, διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἀγχίνοιαν τοῦ μονάρχου, ἐπαρουσιάσθη εἰς τοὺς πόδας τοῦ θρόνου του· εἰς ἑκάστην χεῖρα ἐκρατοῦσε στέφανον· ὁ μὲν ἐσύγκειτο ἀπὸ φυσικὰ, ὁ δὲ ἀπὸ τεχνητὰ ἄνθη. Εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ δευτέρου, ἡ τέχνη εἶχε μιμηθῆν τὰ ζωηρὰ χρώματα τῆς φύσεως τόσον ἐξαίσια, ὥστε καὶ ὁ Σολομὼν αὐτὸς, θεωρῶν ὅθεν ἐκάθητο τοὺς στεφάνους εἰς τὰς χεῖρας τῆς βασιλίσσης, ἐδυσκολεύετο νὰ διακρίνῃ, κατὰ τὴν ἐρώτησιν αὐτῆς, ποῖος ἦτο τῆς φύσεως προϊὸν, ποῖος δὲ τῆς τέχνης ἔργον. Ὁ ἀγχίνους Σολομὼν ἐφαίνετο εἰς ἀπορίαν· πλὴν νὰ νικηθῇ, ἂν καὶ εἰς πρᾶγμα οὐτιδανὸν, ἀπὸ γυναῖκα περὶ τὰ οὐτιδανὰ σπουδάζουσαν, τοῦτο ἠρέθιζε τὴν ὑπερηφανίαν του. Ὁ υἱὸς τοῦ Δαβὶδ, ὁ συγγράψας περὶ τῶν φυτικῶν προϊόντων ἀπὸ τῆς κέδρου μέχρι τῆς ὑσσώπου, νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἐγέλασεν αὐτὸν μία γυνὴ μὲ χαρτάκια καὶ μὲ ὑαλιστερὰς βαφάς! Τοῦ μονάρχου ἡ δι' ἀγχίνοιαν ὑπόληψις ἐφαίνετο εἰς κίνδυνον νὰ ἐλαττωθῇ, καὶ ὁλόκληρος ἡ τῶν Ἰουδαίων αὐλὴ ἐκυριεύθη ἀπὸ κατήφειαν ᾗ μελαγχολίαν. Τέλος πάντων, διενοήθη ὁ βασιλεὺς μίαν μέθοδον, καὶ μέθοδον τῳόντι ἀξίαν τοῦ φυσιολόγου. Παρατηρήσας κοπάδιον μελισσῶν, αἵτινες περιέπταντο ἔξω τοῦ παραθύρου, ἐπρόσταξε νὰ τὸ ἀνοίξωσιν· ἠνοίχθη· αἱ μέλισσαι ὥρμησαν εἰς τὸ οἴκημα, καὶ ἐκάθισαν ἀμέσως ἐπὶ ἑνὸς τῶν στεφάνων, ἐνῷ εἰς τὸν ἄλλον οὐδὲ μία κἂν ἐπλησίασεν. Ἡ βασιλὶς ἀποτυχοῦσα ἴδε καὶ ἄλλο αἴτιον νὰ ἐκπλήττεται εἰς τὴν σοφίαν τοῦ Σολομῶντος.

Ἔχει ὁ μῦθος οὗτος τὸ ὡραῖον τοῦτο ἐπιμύθιον· ὅτι ἡ μέλισσα ἐπαναπαύεται μόνον εἰς τὰς φυσικὰς ὡραιότητας, ἀλλ' οὐδέποτε εἰς τὰ ψευδῆ τῆς τέχνης ἄνθη,—ἂς ἦναι ὅσον θέλει τέλειος ὁ χρωματισμός των. Ἐὰν ἐφαρμόσωμεν τοῦτο εἰς τὰς κυρίας, Ὦ πόσον γίνεται δηκτικόν!

ΔΥΣΚΟΛΟΝ νὰ ταπεινοφρονῇ ὁ πλούσιος, ἀλλ' ἀδύνατον νὰ σωφρονῇ ὁ ὑπερήφανος.

ΤΥΧΗΡΑ ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ.

ΕΦΑΝΤΑΣΘΗΣΑΝ τινὲς ὅτι ἡ πρὸς τὰ τυχηρὰ παιγνίδια κλίσις δὲν εἶναι παγκόσμιος· ἀλλ' ὅτι περιορίζεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς ψυχρὰ κλίματα, ὅπου ἓν τοιοῦτο πάθος εἶναι ἱκανώτερον νὰ διεγείρῃ καὶ νὰ εὐχαριστῇ τὰ ναρκωμένα πνεύματα τῶν ἐντοπίων. Ἡ ἰδέα ὅμως αὕτη εἶναι ὅλως ἐσφαλμένη· καθότι ἡ ὁλέθριος αὕτη ἐπιῤῥέπεια ὑπάρχει τόσον εἰς τοὺς κατοίκους τῆς διακεκαυμένης ᾗ τῶν κατεψυγμένων ζωνῶν, ὅσον καὶ εἰς τοὺς ὑπὸ ἱλαρώτερα κλίματα διαιτωμένους. Ὁ ἄγριος καὶ ὁ πολιτισμένος, ὁ ἀπαίδευτος καὶ ὁ πεπαιδευμένος, γοητεύονται ἐξίσου ἀπὸ τὴν ἐλπίδα νὰ συσσωρεύσωσι πλούτη χωρὶς τοὺς κόπους τῆς βιομηχανίας.

'Οἱ ἀρχαῖοι Ῥωμαῖοι,' παρατηρεῖ συγγραφεύς τις Γάλλος, 'ἐσυναθροίζοντο νὰ βλέπωσι τοὺς μονομάχους αὐτῶν φονευομένους συναλλήλως· ἔβαλλαν δὲ τοῦτο εἰς τὴν τάξιν τῶν π α ι γ ν ι δ ί ω ν τ ω ν! Πόσον βάρβαρον! Ἀλλ' εἴμεθα τάχα ἡμεῖς ὀλιγώτερον βάρβαροι, οἵτινες λέγομεν περὶ τῶν συνερχομένων ν' ἀφανίζωσιν εἰς τὸν ἄλλον, ὅτι π α ί ζ ο υ ν.'

'Ἀρχήτερα,' λέγει ὁ Μονταίγνης, 'ἠγάπων τὰ τυχηρὰ παιγνίδια· ἀλλ' ἀπὸ τὴν μανίαν αὐτὴν πρὸ πολλοῦ ἰατρεύθην· ἐπειδὴ εὑρῆκα ὅτι, ὅσον καὶ ἂν ἐπροσπάθουν νὰ φαίνωμαι ἀδιάφορος ὅταν ἔχανα, πάντοτε ὅμως ἡ λύπη μου ἦτον ὄχι μικρά.'

Οἱ Σιαμαῖοι, διὰ νὰ πληρώσωσι τὰ ἐκ τοῦ παιγνιδίου χρέη των, πωλοῦν τὰ κτήματα, τὰ παιδία, τὰς γυναῖκάς των, ᾗ, τέλος πάντων, ἑαυτούς.—Οἱ Σῖναι παίζουν νύκτα καὶ ἡμέραν, ἕως νὰ χάσωσι πᾶν ὅ,τι ἔχουν· ᾗ τότε συνήθως ὑπάγουν καὶ κρεμάζονται.—Εἰς τὴν Ἰαπονίαν ὑπάρχει νόμος, Νὰ θανατόνεται ὅστις ῥιψοκινδυνεύσῃ τὸ ἀργύριόν τε εἰς παιγνίδιον.—Ἀφῆ ὁ Μαλαῖος ζημιωθῇ ὅλην αὐτοῦ τὴν περιουσίαν, καταντᾷ εἰς ἀπελπισίαν φρικτήν. Λύει τότε πλεξίδα τινὰ τριχῶν τῆς κεφαλῆς του, φανερόνων τοιουτοτρόπως, ὅτι κηρύττει πόλεμον καὶ ὄλεθρον καθ' ὅλων ὅσους ἀπαντήσῃ· μεθύει δὲ ἀτὸ ὄπιον, ᾗ, κυριευμένος ἀπὸ φρενίτιδα, τρέχει δαγκάνων καὶ φονεύων ὅτινα εὕρῃ ἔμπροσθέν του. Ἀλλ' εὐθὺς ἀποῦ φανῇ λυμένη ἡ πλεξὶς αὕτη, ἔχει καθεῖς τὴν ἄδειαν ἀπὸ τοὺς νόμους νὰ πυροβολήσῃ κατ' αὐτοῦ, ᾗ νὰ τὸν ἀφανίσῃ ὅσον τὸ ἐγρηγορώτερον.

Παίκτης καὶ ἀπατεὼν ἦσαν λέξεις συνώνυμοι εἰς τὴν Ἀγγλίαν κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην ἑκατονταετηρίδα· ᾗ τὴν σήμερον δὲ μόλις ἔχασαν τὴν διπλῆν ταύτην σημασίαν.

'Ἂν ἤξευραν οἱ χαρτοπαῖκται,' λέγει ὁ Κο-

ραῆς, ‘ πόσον κακὸν προξενοῦν εἰς ἑαυτοὺς καὶ εἰς τὸν πλησίον, ἤθελαν φρίττειν καὶ εἰς μόνην τὴν θέαν τῶν χαρτίων. Ὁ Ἀριστοτέλης συγκαταριθμεῖ τοὺς τοιούτους μὲ τοὺς λῃστάς.’

Ο ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΛΟΙΜΟΣ.

Το δεύτερον ἔτος τῆ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ θέρους, ἔκαμαν εἰσβολὴν οἱ Πελοποννήσιοι εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἔχοντες στρατηγὸν τὸν Ἀρχίδαμον, βασιλέα τῶν Λακεδαιμονίων· καὶ στρατοπεδεύσαντες διέφθειραν τὴν γῆν. Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας, ἤρχισε πρῶτον ἡ πανώλης νόσος εἰς τὰς Ἀθήνας· ἥτις ἐλέγετο μὲν νὰ ἠκολούθησεν εἰς πολλὰ μέρη ᾗ πρότερον, καὶ περὶ τὴν Λῆμνον καὶ εἰς ἄλλους τόπους πολλούς· κἀνεῖς, μ' ὅλον τοῦτο, δὲν ἐνθυμεῖτο τοιαύτην νόσον εἰς οὐδὲν μέρος ποτὲ, ὥστε νὰ διαφθείρῃ τοσοῦτον πλῆθος ἀνθρώπων· καθότι οὔτε ἰατροὶ δὲν ἐξαρκοῦσαν τὸ πρῶτον, ἰατρεύοντες ἓν πάθος ἄγνωστον, ἀλλ' ἀπέθνησκαι αὐτοὶ μᾶλλον, ὅσον ἐπλησίαζαν περισσότερον εἰς τοὺς ἀσθενεῖς· οὔτε ἄλλη τέχνη ἀνθρώπων. Ηὔχοντο μὲν ἱκεσίας καὶ δεήσεις εἰς τοὺς ναούς, ἐμεταχειρίζοντο δὲ χρησμοὺς ᾗ ἄλλα παρόμοια· ἀλλὰ δὲν εὑρῆκαν οὐδέποθεν οὐδεμίαν βοήθειαν· τέλος δὲ, ἀφέθησαν ἀπὸ ὅλα, νικώμενοι ἀπὸ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ κακοῦ.

Λέγουσι δὲ ὅτι ἄρχισε πρῶτον ἀπὸ τὴν Αἰθιοπίαν ἄνωθεν τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἔπειτα κατέβη καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Αἴγυπτον καὶ Λιβύην, καὶ εἰς τὰς περισσοτέρας ἐπαρχίας τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν. Εἰς δὲ τὰς Ἀθήνας ἐπέπεσεν ἔξαφνα· καὶ πρῶτον ἐμόλυνε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ λόγος διεδόθη ὅτι οἱ Πελοποννήσιοι ἐφαρμάκωσαν τὰ φρέατα· ἐπειδὴ ἐκεῖ δεν ἦσαν ἔτι πηγαί· ἔπειτα ἦλθε καὶ ἐπάνω εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἀπέθνησκαν τότε πολὺ περισσότεροι. Ὡς τόσον, ἂς λέγῃ περὶ αὐτῆς τῆς νόσου καὶ ἰατρὸς καὶ μὴ ἰατρὸς κατὰ τὴν ἰδέαν του ἕκαστος, πόθεν ἔπεται νὰ ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ἓν τοιοῦτο πάθος, καὶ ποίας αἰτίας στοχάζεται ἱκανὰς νὰ προξενήσωσι τοσαύτην μεταβολὴν εἰς τὴν ὑγείαν τῶν ἀνθρώπων· ἐγὼ δὲ, ἐπειδὴ καὶ ὁ ἴδιος ἐκτυπήθην, καὶ ἄλλους ἴδα πολλοὺς νὰ πάσχωσι τὸ αὐτὸ πάθος, θέλω περιγράψειν τὰ περιστατικὰ καὶ ὅλα τὰ συμπτώματα τοῦ νοσήματος· ὥστε νὰ ἔχωσι καὶ οἱ μεταγενέστεροι μίαν ἰδέαν τοῦ πάθους εἰς προφύλαξιν καὶ πρόνοιαν ὁπωσοῦν τῆς ὑγείας των, ἂν ποτὲ ἀκολουθήσῃ καὶ ἄλλοτε τὸ τοιοῦτον κακόν.

Τὸ ἔτος ἐκεῖνο ὡμολογεῖτο πρὸ πάντων ὑγιεινὸν εἰς τὰς ἄλλας ἀσθενείας· καὶ ἀπὸ ἄλλο δὲ τι ἂν προεπασχέ τις, ἐκαταντοῦσεν ἐξάπαντος εἰς αὐτὸ τὸ νόσημα. Οἱ πλειότεροι δὲ, χωρὶς οὐδεμίαν αἰτίαν, ὑγιεῖς ὄντες, ἐξαίφνης ἐκυριεύοντο ἀπὸ μίαν ἰσχυρὰν θέρμην τῆς κεφαλῆς, καὶ ἀπὸ μίαν κοκκινίαν καὶ φλόγωσιν τῶν ὀφθαλμῶν· τὰ ἐντὸς δὲ, ὁ φάρυγξ καὶ ἡ γλῶσσα, γινόμενα αἱματώδη, ἄφιναν μίαν ἐκπνοὴν βρωμεράν· τὰ ὁποῖα διεδέχετο πταρμὸς ἐνταυτῷ καὶ βράγχος εἰς τὸν λαιμόν· καὶ μετ' ὀλίγον κατέβαινεν εἰς τὸ στῆθος ὁ πόνος, ἀποτελῶν ἰσχυρότατον βῆχα· ἀφοῦ δὲ ἐκυρίευε τὸν στόμαχον, ἀνακάτονεν αὐτὸν ἰσχυρῶς, προξενῶν πάντα τὰ εἴδη τοῦ ἐμετοῦ τῆς χολῆς, ὅσα ποτὲ ὠνόμασαν ἰατροί· καὶ τοῦτο ἐγίνετο μὲ δυσκολίαν καὶ θλίψιν μεγάλην. Οἱ περισσότεροι, ἐκτὸς τούτων, ἐκυριεύοντο ἀπὸ ξηρὸν λύξιγκα, ἀποτελοῦντα ἕνα σπασμὸν ἰσχυρὸν, ὅστις εἰς τινὰς μὲν εὐθέως ᾗ ἔπαυεν, εἰς ἄλλους δὲ ἐπεκρατοῦσε καὶ μετὰ ταῦτα ἐπὶ πολύ. Καὶ ἔξωθεν μὲν τὸ νοσοῦν σῶμα δὲν ἐφαίνετο τόσον θερμὸν οὔτε κίτρινον, ἀλλ' ὀλίγον τι ἐρυθρὸν καὶ μολυβδοειδὲς, καὶ σκεπασμένον ἀπὸ φουσκαλίδας μικρὰς καὶ πληγάς· ἔσωθεν δὲ τοσοῦτον ἐφλογίζετο, ὥστε οἱ ἀρρώστοι δὲν ὑπέφεραν νὰ φορῶσιν οὔτε τὸ λεπτότατον ἔνδυμα, οὔτε σινδόνιον, οὔτε κἀνὲν ἄλλο τοιοῦτον, θέλοντες νὰ μένωσιν ὁλόγυμνοι, καὶ ἐπεθυμοῦσαν μετὰ χαρᾶς νὰ ῥιφθῶσι μέσα εἰς ὕδωρ ψυχρόν· καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, μὴν ἔχοντες ἀνθρώπους νὰ τοὺς φυλάττωσιν, ἐρρίφθησαν εἰς τὰ φρέατα, μὴν ὑποφέροντες μίαν ἄσβεστον δίψαν· καθότι καὶ τὸ πολὺ ᾗ τὸ ὀλίγον ποτὸν ἦτον ἀνωφελὲς ἐκ τοῦ ἴσου. Πρὸς τούτοις, ἐβασανίζοντο ἀκατάπαυστα καὶ ἀπὸ τὴν ἀνησυχίαν καὶ ἀϋπνίαν. Τὸ δὲ σῶμα, ὅσον καιρὸν ἡ νόσος ἦτον εἰς τὴν ἀκμήν της, δὲν ἐφθείρετο παντελῶς, ἀλλ' ἐβαστοῦσε παρ' ἐλπίδα εἰς ἕνα τοιοῦτον ἀγῶνα· ὥστε ἢ ἀπέθνησκαν οἱ περισσότεροι τὴν ἐννάτην καὶ τὴν ἑβδόμην ἡμέραν ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴν φλόγωσιν, ἔχοντες ἔτι ὀλίγην δύναμιν· ἢ, ἂν τότε διεσώζοντο, ἀπέθνησκαν τούτων οἱ περισσότεροι μετὰ ταῦτα ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν, ἀφοῦ κατέβαινε τὸ πάθος εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ κατεσπάραττεν αὐτὴν μὲ μίαν ἕλκωσιν ἰσχυρὰν, ἡ ὁποία ἐπροξενοῦσε μεγάλην τινὰ διάῤῥοιαν· καθότι τὸ πάθος, τὸ ἀρχόμενον πρῶτον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, διήρχετο διὰ παντὸς τοῦ σώματος, ἀλληλοδιαδόχως ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. Καὶ, ἂν ἐπέρνα δέ τις σῶος τοὺς μεγίστους κινδύνους, ἡ νόσος ἐδειχνεν ἐπιπλέον τὸ κακόηθες τῆς φύσεώς της, πιάνουσα τὰς ἄκρας τοῦ σώματος· καθότι ἐκυρίευε καὶ τὰ αἰδοῖα, καὶ τὰς ἄκρας τῶν ποδῶν καὶ χειρῶν, καὶ πολλοὶ, στερούμενοι αὐτὰ τὰ μέλη, διέφευγαν τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς· τινὲς δὲ καὶ ετυφλώθησαν· ἄλλοι δὲ, εὐθὺς ἀναλαβόντες, ἔπεσαν εἰς μίαν λήθην ὅλων

τῶν προεγνωσμένων πραγμάτων, καὶ δὲν ἐγνώριζαν οὔτε ἑαυτοὺς οὔτε τοὺς φίλους των.

Ὅτι δὲ ἡ νόσος αὕτη, ἡ δεινοτέρα παρὰ νὰ τὴν περιγράψῃ λόγος ἢ νὰ τὴν ὑποφέρῃ φύσις ἀνθρωπίνη, ἦτο πάθος διάφορον ἀπὸ τὰς ἄλλας συνειθισμένας ἀσθενείας, μᾶς ἐπληροφόρησαν μάλιστα τὰ ὄρνεα καὶ τετράποδα, ὅσα τρώγουσι τὰ πτώματα τῶν ἀνθρώπων· ἐπειδὴ, ἢ δὲν ἐπλησίαζαν εἰς τὰ ἄταφα σώματα ἐξαρχῆς, ἢ, ἂν ἔτρωγαν, διεφθείροντο, καθὼς ἐσυμπεραίνετο τοῦτο ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν αὐτῶν· καθότι οὐδὲν εἶδος τῶν τοιούτων ὀρνέων δὲν ἐφαίνετο πλέον οὔτε εἰς αὐτὰ τὰ πτώματα, οὔτε ἄλλοθί που· περισσότερον δὲ μᾶς ἐπληροφόρησαν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο οἱ κύνες, ὅσοι ἦσαν συνειθισμένοι νὰ συνδιαιτῶνται μὲ τοὺς ἀνθρώπους.

Ἡ νόσος λοιπὸν ἦτο τοιαύτη κατὰ τὸ γενικώτερον· ἐπειδὴ ἀφῆκα καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ χαλεπὰ συμπτώματα, τὰ ὁποῖα συνέβαιναν εἰς ἕκαστον κατὰ διάφορον τρόπον. Ἄλλη δὲ οὐδεμία ἀπὸ τὰς συνειθισμένας ἀσθενείας δὲν ἠκούετο ἐκεῖνο τὸ ἔτος· μάλιστα δὲ, καὶ ἂν ἀῤῥωστοῦσέ τις ἀπὸ ἄλλο τι εἶδος νόσου, ἐκαταντοῦσε καὶ αὐτὸ εἰς τὸ κοινὸν τοῦτο κακόν. Καὶ ἀπέθνησκαν, ἄλλοι μὲν ἀμελούμενοι, ἄλλοι δὲ μεταξὺ εἰς τὰς πλέον μεγάλας περιποιήσεις τῶν συγγενῶν καὶ οἰκείων. Καὶ, εἰς συντομίαν, δὲν εὑρέθη οὐδὲν ἰατρικὸν τὸ αὐτὸ, τὸ ὁποῖον νὰ προσφέρῃ τις εἰς τὸν πάσχοντα, καὶ νὰ τὸν ὠφελήσῃ· καθότι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὠφελοῦσε τὸν ἕνα, τοῦτο ἔβλαπτε τὸν ἄλλον· καὶ οὐδεμία κρᾶσις, οὔτε δυνατὴ οὔτε ἀδύνατος, δὲν ἐφάνη ἀρκετὴ εἰς τὸ νὰ ὑποφέρῃ τὸ πάθος, ἀλλ' ἐθερίζοντο ἀπὸ τὸ δρέπανον τοῦ θανάτου ἀδιαφόρως ἐξίσου καὶ αὐτοὶ οἱ θεραπευόμενοι μὲ τὴν ἀκριβεστέραν δίαιταν. Τὸ δεινότερον δὲ κακὸν ἦτον ἡ ἀθυμία, ὁπότε τὶς ᾐσθάνετο τὴν νόσον· ἐπειδὴ, χάνοντες εὐθὺς πᾶσαν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας των, ἀφίνοντο ἀπολύτως χωρὶς νὰ ἀντέχωσιν εἰς τὸ παθος· καὶ ὅτι μολυνόμενοι παρ' ἀλλήλων διὰ τὴν περιποίησιν, ὡς τὰ πρόβατα, ἀπέθνησκαν ἀλλεπάλληλοι· καὶ τοῦτο ἐπροξενοῦσε τὴν μεγαλητέραν φθοράν. Ἐὰν, φοβούμενοι, δὲν ἤθελαν νὰ πλησιάζωσιν ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον, ἀπέθνησκαν ἔρημοι, καὶ πολλαὶ οἰκίαι ἐξεκληρίσθησαν δι' ἔλλειψιν τινὸς νὰ περιποιηθῇ τοὺς ἀῤῥώστους· καὶ πάλιν οἱ πλησιάζοντες ἀπέθνησκαν ᾗ αὐτοὶ μολυνόμενοι, καὶ μάλιστα οἱ φιλοτιμούμενοι νὰ δείξωσι τινὰ γενναιότητα· καθότι ἀπὸ αἰσχύνην δὲν ἐλυπῶντο ἑαυτοὺς, καὶ ἐπλησίαζαν εἰς τοὺς φίλους των, τῶν ὁποίων οἱ οἰκιακοὶ καὶ συγγενεῖς, νικώμενοι τέλος ἀπὸ τὸ μέγα κακὸν, δὲν ᾐσθάνοντο παντελῶς τοὺς κλαυθμούς. Ὅσοι ἀπέφευγαν ὅμως τὸν θάνατον, ἔδειχναν περισσοτέραν συμπάθειαν καὶ εἰς τοὺς ἀποθνήσκοντας καὶ εἰς τοὺς ἀσθενοῦντας· ἐπειδὴ εἶχαν δοκιμάσειν ᾗ αὐτοὶ τὴν ἰδίαν ταλαιπωρίαν, καὶ μάλιστα δὲν ἐφοβοῦντο νὰ μολυνθῶσι καὶ ἐκ δευτέρου· καθότι δὶς δὲν ἐπίανε τὸν αὐτὸν, ὥστε καὶ νὰ τὸν θανατώσῃ. Καὶ ἐμακαρίζοντο δὲ οὗτοι ἀπὸ τοὺς ἄλλους, καὶ αὐτοὶ προσέτι, διὰ τὴν παροῦσαν περιπόθητον τῆς ὑγείας ἀποκατάστασιν, εἶχαν διὰ τὸ μέλλον μίαν ἐλπίδα κούφην, ὅτι ἄλλη οὐδεμία ἀσθένεια δὲν δύναται πλέον νὰ τοὺς φθείρῃ.

Σιμὰ δὲ εἰς τὴν ταλαιπωρίαν αὐτὴν, συνέθλιψεν αὐτοὺς ἔτι ᾗ τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων, τὸ ἐκ τῶν ἀγρῶν εἰς τὴν πόλιν συναθροισθὲν, καὶ μάλιστα τοὺς ὕστερον ἐλθόντας· ἐπειδὴ, διὰ τὴν ἔλλειψιν οἴκων κατοικοῦντες εἰς στενοχώρους καλύβας ἐν καιρῷ θέρους, ἐφθείροντο μ' ἀταξίαν μεγάλην, κείμενοι ὁ εἷς νεκρὸς ἐπὶ τοῦ ἄλλου, καὶ κυλιόμενοι εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ εἰς ὅλας τὰς πηγὰς τῆς πόλεως, ἡμιθανεῖς, ἐκ τῆς δίψης. Καὶ τὰ ἱερὰ δὲ, εἰς τὰ ὁποῖα ἐκατοίκουν, ἦσαν πλήρη νεκρῶν ἀποθνησκόντων ἐκεῖ· καθότι οἱ ἄνθρωποι, μὴ δυνάμενοι νὰ ἀνθέξωσιν εἰς τὴν ὑπερβολὴν τοῦ κακοῦ, ἦλθαν εἰς τοιαύτην ἀπελπισίαν καὶ καταφρόνησιν, ὥστε ἐσήκωσαν τὸ σέβας ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὰ θεῖα καὶ ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα. Πᾶσα δὲ τάξις καὶ συνήθεια, ἥτις ἐγίνετο πρότερον εἰς τὸν ἐνταφιασμὸν τῶν νεκρῶν, ἐταράχθη καὶ κατεπατήθη, καὶ ἔθαπτεν ἕκαστος τὸν νεκρόν του, ὅπως ἐδύνατο· ᾗ πολλοὶ, μὴ ἔχοντες τὰ ἀναγκαῖα τοῦ ἐνταφιασμοῦ, ὡς προεξοδεύσαντες αὐτὰ εἰς ἄλλους προαποθανόντας, κατέφυγαν μετ' ἀναισχυντίας εἰς ξένους τάφους· διότι, ἄλλοι μὲν ῥίπτοντες τὸν νεκρόν των ἐπάνω εἰς ξένην πυράν, πρὶν νὰ τὴν μεταχειρισθῇ ὁ ἑτοιμάσας αὐτὴν, τὴν ἄναπταν οἱ ἴδιοι· ἄλλοι δὲ, βάλλοντες τὸν ὁποῖον ἔφεραν νεκρὸν ἐπάνωθεν ἄλλου καιομένου, ἀνεχωροῦσαν.

Καὶ τότε πρῶτον ἐξέκλιναν οἱ ἄνθρωποι καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ ἀνομήματα διὰ τὴν νόσον αὐτὴν· καθότι πᾶς τις ἐδίδετο εὐκολώτερον εἰς ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα πρότερον ἐσυστέλλετο νὰ πράξῃ, βλέποντες τὴν ταχεῖαν μεταβολὴν ᾗ τῶν πλουσίων ὅτι ἀπέθνησκαν ἔξαφνα, καὶ τῶν πτωχῶν, οἱ ὁποῖοι πρότερον μὲν δὲν εἶχαν οὐδὲν, ἐκληρονομοῦσαν δὲ τοὺς πλουσίους εὐθύς· ὥστε ἤθελαν ταχέως νὰ ἡδυπαθήσωσιν εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς περιουσίας των, κρίνοντες ἐξίσου ἐφήμερα καὶ τὰ σώματα ᾗ τὰ κτήματά των. Καὶ οὐδεὶς δὲν εἶχεν ὄρεξιν νὰ ἀγωνισθῇ περὶ πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἐφαίνοντο πρόξενα τιμῆς, ἀμφιβάλλων μήπως ἀποθάνῃ πρὸ τοῦ νὰ φθάσῃ νὰ τὴν κερδήσῃ· ἀλλ' ὅ,τι πρᾶγμα ἐγνώριζεν ἕκαστος ὅτι τρέφει τὰς ἡδονάς του, καὶ ὅτι ἦτο πανταχόθεν

πρὸς τὸ παρὸν ἐπικερδὲς εἰς αὐτὸν, τοῦτο ἐστοχάζετο καὶ καλὸν καὶ ὠφέλιμον, χωρὶς νὰ κωλύωνται μήτε ἀπὸ τὸν φόβον τῶν θεῶν, μήτε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τοὺς νόμους· μὲ πρόφασιν, τὸ μὲν πρῶτον, ὅτι τὸ αὐτὸ εἶναι καὶ νὰ σέβωνται τοὺς θεοὺς καὶ νὰ τοὺς ἀμελῶσιν· ἐπειδὴ σύμπαντες ἄνθρωποι, καὶ εὐλαβεῖς καὶ μὴ εὐλαβεῖς, ὁμοίως ἀπέθνησκαν· τὸ δὲ δεύτερον, ὅτι οὐδεὶς ἤλπιζε νὰ ζήσῃ μέχρι τῆς κρίσεως, ὥστε νὰ λάβῃ τὴν παιδείαν τοῦ ἐγκλήματος. Φοβερωτέρα πάσης ἄλλης παιδείας ἐφαίνετο ἡ κρεμαμένη ἐπάνω των καταδίκη, τὴν ὁποίαν πρὶν δοκιμάσωσιν, ἐδικαιολογοῦντο ὅτι πρέπει νὰ χαρῶσιν ὁπωσοῦν τὰς ὀλίγας τῆς ζωῆς των ἡμέρας.— ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ, μετάφρ. Ν. ΛΟΥΚΑ.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΟΡΒΕΓΙΑΝ.

Οἱ πολυάσχολοι φθονοῦν τῶν ἀργῶν τὴν εὐκαιρίαν, καὶ οἱ τραχείας καὶ ψυχρὰς χώρας κατοικοῦντες φθονοῦν ἐξίσου τὰς ἀναπαύσεις τῶν εἰς τὰς εὐκάρπους χώρας τῆς μεσημβρίας διαιτωμένων· ἀμφότεροι δὲ φαντάζονται ὅτι ἤθελαν κατορθώσειν θαύματα, ἂν ἠμπόρουν ν' ἀπολαύωσιν ὅμοια προτερήματα. Ἡ πεῖρα ὅμως δεικνύει, ὅτι ἡ ἀνάγκη εἶναι ὁ καλήτερος ὁδηγὸς εἰς ὑπεροχὴν, καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην διασαφηνίζει λαμπρῶς ἡ ἐκπαιδευτικὴ τῆς Νορβεγίας κατάστασις. Ἐνῷ τῆς Ἰταλίας αἱ ἴλαραὶ καὶ καρποφόροι πεδιάδες παράγουν μόνον ἀμάθειαν καὶ δεισιδαιμονίαν, οἱ βράχοι καὶ χείμαῤῥοι καὶ χιόνες τῆς Νορβεγίας φαίνονται νὰ χρησιμεύωσιν ὡς τόσα παρακινητικὰ πρὸς τοὺς ὀλίγους αὐτῆς κατοίκους διὰ νὰ ὑπερβῶσι πᾶν ἐμπόδιον τοῦ φωτισμοῦ των. Διὰ τῆς βοηθείας περιερχομένων διδασκάλων, ὅλοι διδάσκονται τὴν ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν, καὶ ὅσοι δὲ στεροῦνται τὰς στοιχειώδεις ταύτας γνώσεις δὲν συγχωροῦνται νὰ γένωσι μέλη τῶν ἐκκλησιῶν, ἢ νὰ ἐνεργῶσι πολιτικὰ τινὰ δικαιώματα. Πολλάκις εὑρίσκει τις μεταξὺ τῶν πτωχῶν ὀρεινόμων τὰ συγγράμματα τοῦ Εὐκλείδου ἢ ἄλλων ἐπισήμων νεωτέρων συγγραφέων· λέγει δὲ καί τις, ἐσχάτως περιοδεύσας τὴν χώραν αὐτὴν, ὅτι εὕρηκεν ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Λαπονίας χωρικὸν περικυκλωμένον ἀπὸ γεωγραφικοὺς πίνακας, ἢ προθύμως ἐνησχολημένον εἰς τὴν σπουδὴν τῆς γεωγραφίας. Νεωστὶ περιελθὼν τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἐπικρατείας του ὁ βασιλεὺς τῆς Σβεκίας, ἀντάμειψε τοὺς ἐπισημοτέρους φίλους τῆς γεωργικῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως, καὶ ἐθεμελίωσεν ἢ ἐπροίκισε διάφορα σχολεῖα ἐξ ἰδίων του.

ΒΡΕΤΑΝΙΚΟΝ ΕΜΠΟΡΙΟΝ ΤΟ 1836.—Τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα τῆς Ἀγγλίας συμποσοῦνται εἰς 24,280, χωρητικὰ ὅλα ὁμοῦ 2,553,685 τόνων, καὶ κυβερνώμενα ἀπὸ 166,583 ναύτας. Ἔχει δὲ καὶ αἱ Βρετανικαὶ ἀποικίαι 3,579 πλοῖα, 214,878 τόνων, καὶ 15,059 ναύτας· ὅθεν τὸ κεφάλαιον τῶν πλοίων τῆς αὐτοκρατορίας εἶναι 27,859· τῶν δὲ ναυτῶν, 181,642.

ΖΑΧΑΡΟΝ ΑΠΟ ΚΑΣΤΑΝΑ.—Ἀναφέρεται εἰς τὰς Παρισινὰς ἐφημερίδας ὅτι ζάχαρον ἐμπορεῖ νὰ γένῃ ἀπὸ κάστανα, ἢ ὅτι ἐξάγεται ἀπ' αὐτὰ τόσον ἀφθόνως ὅσον ἀπὸ τὰ σεῦτλα. Τρόποι τινὲς ἐξαγωγῆς ἔδωκαν ἤδη 14 τὰ ἑκατὸν, πλέον δηλαδὴ παρὰ τὸ κατὰ μέσον ὅρον διδόμενον ὑπὸ τῶν σεύτλων.

ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΟΥΣΤΡΑΛΙΑΝ.— Εἰς πρόσφατον τινὰ συνέλευσιν τῆς βασιλικῆς Γεωγραφικῆς Ἑταιρίας τοῦ Λονδίνου, ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ ἐκ τῆς Ἀουστραλίας, διαλαμβάνουσα ὅτι ἀνεκαλύφθη εἰς τὸ ἐνδότερον ἐκτεταμένη τις φυλὴ αὐτοχθόνων, ἐκ τῶν ὁποίων διάφοροι εἶχαν ἐπιβεβαιώσειν τὴν γνώμην, ὅτι ὑπάρχει μεγάλη μεσόγειος θάλασσα εἰς τὴν ἤπειρον αὐτήν.

ΕΡΓΑΛΕΙΟΝ τι ἐφευρέθη εἰς Παρισίους, καλούμενον Ἀκουστικὸν Πυρόμετρον, τὸ ὁποῖον ἐκβάλλει ἤχους κατὰ τὴν θερμοκρασίαν, εἰς τὴν ὁποίαν βαλθῇ.

Πίναξ, δεικνύων πόσων χρόνων ζωὴν ἐμπορεῖ τις νὰ περιμένῃ εἰς ἕκαστον ἔτος τῆς ζωῆς του.

Ἡλικία. Ἔτη.	Προσδοκία. Ἔτη.	Ἡλικία. Ἔτη.	Προσδοκία. Ἔτη.	Ἡλικία. Ἔτη.	Προσδοκία. Ἔτη.	Ἡλικία. Ἔτη.	Προσδοκία. Ἔτη.
0	28.15	24	32.70	48	22.27	72	9.14
1	36.78	25	32.33	49	21.72	73	8.69
2	38.74	26	31.93	50	21.17	74	8.25
3	40.01	27	31.50	51	20.61	75	7.83
4	40.73	28	31.08	52	20.05	76	7.40
5	40.88	29	30.66	53	19.49	77	6.99
6	40.69	30	30.25	54	18.92	78	6.59
7	40.47	31	29.83	55	18.35	79	6.21
8	40.14	32	29.43	56	17.78	80	5.85
9	39.72	33	29.02	57	17.20	81	5.50
10	39.23	34	28.62	58	16.63	82	5.16
11	38.64	35	28.22	59	16.04	83	4.87
12	38.02	36	27.78	60	15.45	84	4.66
13	37.41	37	27.34	61	14.86	85	4.57
14	36.79	38	26.91	62	14.26	86	4.21
15	36.17	39	26.47	63	13.66	87	3.90
16	35.76	40	26.04	64	13.05	88	3.67
17	35 37	41	25.61	65	12.43	89	3.56
18	34.98	42	25.19	66	11.96	90	3.43
19	34.59	43	24.77	67	11.48	91	3.32
20	34.22	44	24.35	68	11.01	92	3.12
21	33.84	45	23.92	69	10.50	93	2.40
22	33.46	46	23.37	70	10.06	94	1.98
23	33.08	47	22.83	71	9.60	95	1.62